

Det sagde danskerne – om fremtidens Europa

Det sagde danskerne – om fremtidens Europa

Folketingets og TV2s folkehøring i Odense
29.-30. april 2006

FÆLLESSANG VED EUROPAHØRINGENS
BEGYNDELSE

MELODI: DET HAVER SÅ NYLIGEN REGNET

Vi er kommet fra Gedser og fra Skagen
og fra Rønne såvel som Thyborøn
for at få vores meninger for dagen
for at lytte til andres syn og skøn.
Vi er her, vi er klar
hver med sin kommentar
så sig til – man kan altid sige fra.

Vi stod op førend fanden han fik sko på
og tog hele livsbagagen med
for at suge af safter man kan gro på
for at lægge frø et fælles sted.
Og når frøet er lagt
så kan dem, der har magt
lægge øre til det, der her er sagt.

Det er os, der gir dagens Danmark stemme.
Det er os der får alting til at ske.
Og på vegne af dem, der er derhjemme
puster liv i en kæmpegod idé.
Det er nu - det er stort!
Sikke't held, vi blev spurgt!
Lad os rejse os op og få det gjort!

Jacob Andersen
2006

er EU strukturmæssigt
parat til optagelse af
flere lande?

hvor bør Europas grænser
gå, og hvad betyder dét for
fred og sikkerhed?

hvordan kan vi forebygge, at
10-15 pct. af EU's budget
forsvinder op i den blå luft?

hvor mener du, at terror opstår,
og hvilke forholdsregler kan vi
tage for at undgå terror?

hvad er planen for at hæve
miljøstandarderne i de nyeste
EU-lande?

kan det være tid til at
rationalisere administrationens
omkostninger i EU – samtidig med en
forenkling af arbejdsprocessen i EU?

**Udgivet af Dansk Kommunikation
for Folketinget. Juni 2006.**

Oplag 2.000

Forsidebillede: Maleri af Lise Aarup

Illustrationer: Datagraf

Fotos: Martin Ullerup og Casper Dalgård

Oversættelse: Hanne Kjærgaard

Korrektur: Else Marie Andersen

Grafik: Datagraf

Redigering: Ola Jørgensen

Design og Produktion: Datagraf

Indholdsfortegnelse

1.	Forord	
	Af Christian Mejdahl	5
2.	Europahøring 2006	
	Af Jacob Andersen	7
3.	Et mini-Danmark mødes	
	Af Kasper Møller Hansen	19
4.1.	Vælgernes Europadagsorden	
	Af Ola Jørgensen	27
4.2.	Hvad fejler EU?	
	Af Ola Jørgensen	31
4.3.	Flere opgaver til EU?	
	Af Ola Jørgensen	37
4.4.	EU og naboerne	
	Af Ola Jørgensen	44
5.	Borgernes EU	
	Af Per Stig Møller og Anders Fogh Rasmussen	53
6.	Folkehøringen som demokratisk eksperiment	
	Af Mette Nørbjerg	61
7.	Hvem hørte på Folkehøringen?	
	Af Ane Skak	69
8.	Hearing on Europe 2006	
	By Jacob Andersen	79
9.	Efterord	
	Af Elisabeth Arnold (RV)	95

1. Forord

af Folketingets formand

På vegne af Folketinget vil jeg gerne sige mange tak til alle deltagerne i Europahøring 2006 i Odense den 29.-30. april.

Noget af det bedste ved det danske demokrati er debatten og samtalen. Netop debatten og samtalen var i højsædet, da 420 danskere satte hinanden stævne en hel forårsweekend for at diskutere Europas fremtid på Syddansk Universitet i Odense.

Europahøringen var et vellykket arrangement. Det skyldes ikke mindst deltagerne store seriøsitet og engagement i de, til tider, tunge emner på weekendens program. Hele 85 pct. af deltagerne har svaret ja til at ville deltage i et lignende arrangement i fremtiden, og 94 pct. ville anbefale deres omkredskreds at deltage i en lignende høring. Det er meget positivt.

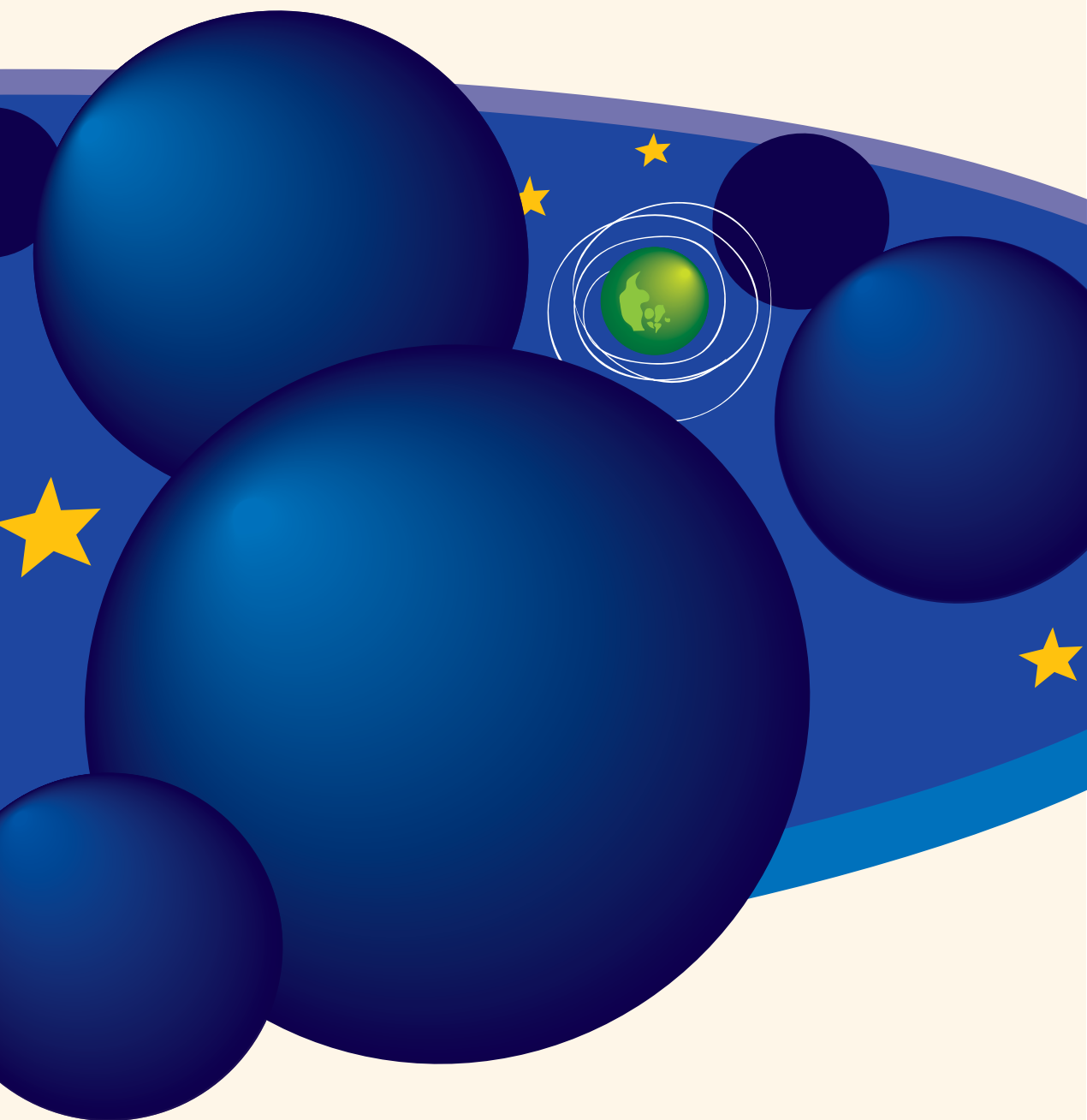
Bogen du sidder med i hånden handler om resultaterne fra Europahøring 2006. Den beskriver på en let tilgængelig måde resultaterne fra de spørgeskemaer, deltagerne udfyldte i løbet af weekenden. Bogen handler også om de indtryk, ordstyrerne fik af gruppediskussionerne, og om den genklang høringen har givet i danske medier.

Debatten om Europas fremtid vedrører os alle. Med Europahøring 2006 har de danske borgere givet deres kvalificerede bidrag til debatten.

Rigtig god fornøjelse med bogen.

Christian Mejdahl

Formand for Folketinget

2. Europahøring 2006

– Hvem, hvad, hvorfor og hvordan

AF JACOB ANDERSEN

En blå septemberdag sidste år ringede Europa-Parlamentets danske informationschef, Søren Søndergaard, for at spørge, om jeg ville mødes med ham og lederen af sekretariatet for Folketingets Europaudvalg, Peter Juul-Larsen, for at drøfte muligheden for at arrangere en folkehøring som led i EU's tænkepause.

“Om jeg vil,” svarede jeg.

Siden jeg var med til at arrangere den første nationale folkehøring i Danmark i år 2000, har jeg været begejstret fortaler for folkehøringen som en metode til at skaffe frisk luft i europadebatten, og det at skabe nye og bedre rammer for demokratisk debat er blevet en stadig vigtigere del af min professionelle virksomhed.

Vi enedes om at invitere Kasper Møller Hansen, der også var en central figur bag folkehøringen om euroen i år 2000, som han senere har skrevet en ph.d.-afhandling om.

Mødet gav stof til flere overvejelser hos Europaudvalgets politikere og embedsmænd og til flere møder.

Lige før jul blev Dansk Kommunikation bedt om at udforme et detaljeret projektoplæg, der i januar blev grundlag for en kontrakt, hvor Dansk Kommunikation fik ansvaret for at gennemføre arrangementet. Parallelt hermed sagde nyhedschef Michael Dyrby på TV2's vegne ja til gå ind som medarrangør, ligesom rektor Jens Oddershede, Syddansk Universitet, uden tøven lagde universitet til arrangementet.

Hvad er en folkehøring?

Europahøring 2006 skulle være en folkehøring efter den amerikanske metode, der kaldes Deliberative Poll®. Metoden er oprindelig udviklet af den amerikanske professor James S. Fishkin, men vi har tilpasset formen en del.

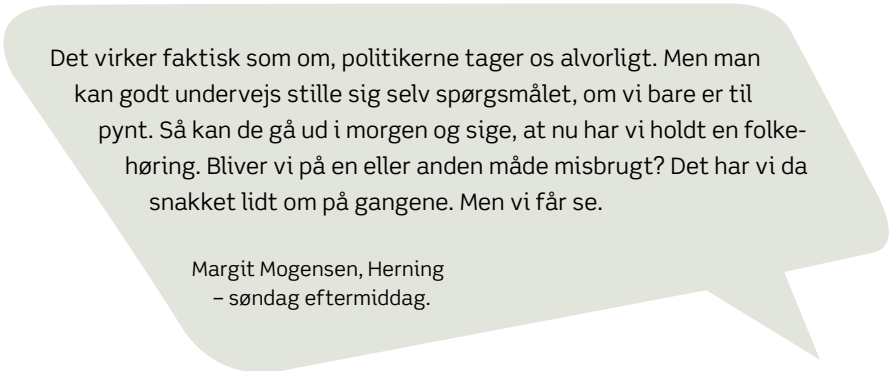
Den grundlæggende idé er at kombinere to demokratiske idealer – der med to fremmedord betegnes som deliberation og repræsentativitet.

Deliberation går ud på at afveje forskellige synspunkter og hensyn over for hinanden. Det sker ved at deltagerne i høringen argumenterer for deres holdninger, lytter til hinanden og opnår en bredere viden om emnet.

Deltagerne skal være repræsentative for de politiske holdninger i hele vælgerbefolkningen – og helst også ligne vælgerne i øvrigt. De optræder ikke som vælgerne repræsentanter, men på deres vegne. Princippet svarer lidt til den måde, man finder lægdommere på i større retssager.

Før høringen, som bringer deltagerne under samme tag, modtager de en informationspakke, som giver dem mulighed for at sætte sig nærmere ind i de spørgsmål, der på selve høringen skal diskuteres på en politisk afbalanceret måde.

Under selve høringen diskuterer deltagerne i mindre grupper med hinanden. De møder også eksperter og toppolitikere i plenum, hvor de kan stille direkte spørgsmål.

Det virker faktisk som om, politikerne tager os alvorligt. Men man kan godt undervejs stille sig selv spørgsmålet, om vi bare er til pynt. Så kan de gå ud i morgen og sige, at nu har vi holdt en folkehøring. Bliver vi på en eller anden måde misbrugt? Det har vi da snakket lidt om på gangene. Men vi får se.

Margit Mogensen, Herning
– søndag eftermiddag.

Før, under og som afslutning bliver deltagerne stillet en række spørgsmål via et spørgeskema. Da deltagerne i udgangspunktet afspejler danskernes holdninger, vil det afsluttende svar på spørgeskemaet give et billede af, hvad vælgerne ville mene, hvis de havde haft mulighed for at deltage i en tilsvarende proces med gode rammer for information og diskussion.

Hele begivenheden dækkes intenst af tv og andre medier, så resten af landet også får glæde af den.

Gode og dårlige erfaringer

Der er blevet afholdt flere mindre folkehøringer i en række amter, men vi har kun haft én national høring tidligere. Det var i år 2000, og emnet var ja eller nej til dansk deltagelse i eurosamarbejdet. Høringen var arrangeret af Huset Mandag Morgen, Danmarks Radio og Syddansk Universitet, der også den gang lagde rammer og service til begivenheden.

Erfaringen viser, at høringsformen giver seriøse, høflige debatter, hvor deltagerne får meget ud af at høre på hinandens viden og synspunkter. Erfaringen viser også, at høringerne kan gøres til interessant debat-tv, som følges af et stort publikum. I visse tilfælde har de næsten udviklet sig til en slags *landsomfattende forsamlingshus*. En australsk folkehøring om landets overgang til republik i 1999 blev fx fulgt af hovedparten af vælgerne på tv, og debatten var på nippet til at få stemningen i landet til at tippe.

Folkehøringen er desuden en avanceret form for meningsmåling, der

Sådan et arrangement er en enestående mulighed for politikerne til at høre, hvad vi reelt går og tænker på ude i samfundet. Det er meget engagerende lige pludselig at komme tæt på det helt store spørgsmål i Europa. Og jeg kunne da godt tænke mig, at man også lavede folkehøringer i de andre lande. Det kunne måske mindske afstanden mellem befolkningerne og EU-politikere.

Michael Malmberg, Kalundborg
– søndag eftermiddag

giver mulighed for statistisk at bearbejde meget store mængder data om vælgernes mere nuancerede holdninger. Den er også meget forskellig fra den velkendte situation, hvor man bliver ringet op af et opinionsinstitut, mens man står med kun én sok på og laver mad med et hylende barn på armen. Man får tid til at forberede sig og til at komme i tanke om noget af alt det, man jo egentlig godt ved.

Omvendt har formen nogle begrænsninger, der gør den uegnet i mange sammenhænge. Fx kræver den minutiøs planlægning og udførelse. Debatten er desuden stærkt struktureret. Alle deltagere følger et program og nøje definerede spilleregler – høringen kan ikke kuppes, men der er omvendt grænser for spontaniteten.

Endelig er der nogle krav til de spørgsmål, der kan behandles på en folkehøring. De skal være overskuelige og nogenlunde entydige, så deltagerne kan udtrykke deres meninger gennem spørgeskemaerne, uden at alt for mange nuancer går tabt.

Grundprincipper for Europahøring 06

1. Deltagerne udvælges som en repræsentativ stikprøve af vælgerne på basis af en større meningsmåling af vælgernes holdning til europapolitiske spørgsmål.
2. Deltagerne inviteres personligt til at deltage uden honorar, men også uden omkostninger.
3. Deltagerne modtager et kort og balanceret oplysningsmateriale inden arrangementet.
4. Arrangementet forløber over to dage, og skal ikke kun være seriøst, men også folkeligt og fornøjeligt.
5. Størstedelen af arbejdet foregår i grupper, som lader alle komme til orde og som ledes af en erfaren ordstyrer.
6. Arrangementet er strengt neutralt i forhold til det emne, der behandles, og signalerer neutralitet i alt.
7. Der inviteres toppolitikere og kendte eksperter, som deltager i paneldebatter med deltagerne. Desuden tildeles partier/bevægelser lokaler i tilknytning til høringen, hvor repræsentanterne har mulighed for at følge/kommentere høringen, og hvor deltagerne har mulighed for at kontakte dem, hvis de ønsker dialog.
8. Høringerne arrangeres sammen med en større tv-station, der er med til at sprede debatten ud i samfundet blandt andet via en omfattende dækning af selve arrangementet.
9. Der iværksættes en række PR- og kommunikationsinitiativer, der skal bringe kendskabet til høringen og dens diskussioner ud i flere medier og fastholde begge dele i den offentlige opmærksomhed i betydeligt længere tid end i høringsweekenden.
10. Deltagerne giver bl.a. udtryk for deres holdninger til det debatterede emne ved at udfylde spørgeskemaer og evaluerer også de forskellige aspekter af Folkehøringen. Skemaerne afdækker eventuelle holdninger, som der rent faktisk er bred opslutning bag og uenigheder, der vil blive centrale i de kommende år.
11. Folketinget og evt. regeringen forpligter sig på forhånd til at forholde sig til høringens resultater på en nærmere aftalt måde.

Formålet med Europahøring 06

Siden er formen udviklet og tilpasset, og Europahøring 2006 er således specialsyet til de særlige ønsker, som Europaudvalget har haft om at gøre bedre plads for offentlig debat i medier og for partier og bevægelser, end det var tilfældet i år 2000.

Målet var at:

- **Engagere befolkningen** stærkere i debatten i EU's officielle "tænkepause", som forfatningstraktatens nederlag i flere lande har givet anledning til.
- **Give impulser** til den politiske proces i Danmark og EU i form af menings-tilkendegivelser, der har bredere dækning hos vælgerne end normale meningsmålinger og partsindlæg.
- **Demonstrere vilje til dialog** med vælgerne om de store linier i dansk europapolitik.

De grundprincipper, der blev sammenfattet for Europahøring 06, fremgår af tekstboksen på venstre side.

Jeg synes virkelig, at politikerne tog vores spørgsmål alvorligt. Jeg tror heller ikke, at de tør andet. To lande har stemt imod traktaten, og Danmark fik ikke nogen afstemning. For første gang er der en reel bekymring for det folkelige grundlag for EU. Hvis jeg var politiker, ville jeg fx lytte meget til kritikken om lobbyisme og om, hvor indviklet og snørklet EU-systemet er.

Marie Andersson, Fåborg
– lørdag eftermiddag

Borgernes dagsorden...

Som led i tænkepausen har Folketingets partier/Europaudvalget – med tilslutning fra ni folkelige organisationer – fastsat følgende fem overskrifter for den debat, der er døbt "Borgernes dagsorden".

1. Hvilke grænseoverskridende problemer, som Europa står over for, bør der lægges særlig vægt på at løse – og hvilken rolle skal EU spille?
2. Hvilke problemer er de største i EU-samarbejdet, og hvordan kan de løses?
3. Hvordan styrker vi borgerdeltagelsen i EU?
4. Hvor går Europas grænser?

5. Hvordan skal debatten om Europas fremtid og en evt. ny traktat organiseres for at sikre bredde, dybde og legitimitet?

Folkehøringen skulle bidrage til at sætte kød på debatten under nogle af disse overskrifter, men det var samtidig klart, at det ville blive for stor en mundfuld at komme igennem alle disse spørgsmål i løbet af kun én weekend. Derfor måtte nogle vælges fra i denne omgang.

Som sagt bygges en folkehøring op om et eller flere spørgsmål, som deltagerne debatterer med hinanden og bruger som udgangspunkt for spørgsmål til eksperter og politikere. Desuden svarer deltagerne selv på nogle spørgsmål i løbet af processen.

Den første slags spørgsmål – debatspørgsmålene – skal være relevante og politisk neutrale. Den anden slags spørgsmål – surveyspørgsmålene – skal naturligvis hænge sammen med de spørgsmål, som debatten drejer sig om. Men de skal derudover også helst kunne besvares på en måde, der kan tælles, så man konstatere styrken i tilslutningen til forskellige synspunkter. Det er vigtigt for at man bagefter kan konstatere nogle konkrete resultater af folkehøringen. Derfor må man undgå flertydige spørgsmål eller spørgsmål med mange indbyggede præmisser.

Derfor besluttede arrangørerne at bygge programmet op om punkt et, to og fire i Borgernes Dagsorden – og præcisere dem således:

- 1) Hvilke grænseoverskridende problemer, som Europa står over for, bør der lægges særlig vægt på at løse – og hvilken rolle skal EU spille? **Meningen er, at deltagerne skal rangordne udfordringerne.**
- 2) Hvilke problemer er de største i EU-samarbejdet? **Meningen er, at deltagerne skal rangordne EU's interne problemer og tage stilling til mulige veje til at løse det problem, de anser for det største.**
- 3) Hvor går Europas grænser? **Meningen er her at lade deltagerne vægte en række faktorer, der bestemmer, om EU skal have et mere eller mindre tæt forhold til naboerne hele vejen rundt – og derefter rubricere naboerne efter fremtidig EU-tilknytning.**

..og deltagernes

Det blev samtidig besluttet, at den første survey til ca. 2.500 borgere skulle bruges til at skabe mere fokus i debatten på selve høringen. Vi skulle vide, hvilke emner som de 2.500 borgere prioriterede øverst, så vi kunne lægge høringen til rette efter det. På den måde var borgerne selv med til at sætte høringens dagsorden.

Surveyen viste, at borgerne blandt EU's interne problemer især slog ned på de indviklede arbejdsgange. Blandt de grænseoverskridende udfordringer for Europa blev terror, miljø, teknologi og forskning og social tryghed udpeget som de største. Derfor blev weekendens program, informationsmaterialet til deltagere og til pressen og ikke mindst spørgeskemaerne indrettet på at få præcise svar fra borgerne om disse emner.

Der blev også åbnet mulighed for, at grupperne selv kunne vælge et emne ud, og ordstyrerne blev bedt om at bringe gruppernes eventuelle kommentarer videre til Europaudvalget.

Jeg takkede ja til at være med, fordi EU er et emne, man som borger bør engagere sig i. Og jeg er meget spændt på, hvad der kommer ud af høringen. Jeg tror ikke, vi ligefrem får flyttet hegnsplæ, men det skal nok blive interessant alligevel. Og så håber man jo altid på at blive lidt klogere.

Svend Larsen, København
– lige inden høringen

Informationer til deltagerne

Det er en del af idéen med en folkehøring, at deltagerne skal have adgang til et upartisk informationsmateriale. Dette udgjorde et stort problem ved Europahøring 2006. Modsat fx høringen om ja eller nej til euroen var der her rigtig mange underemner, der skulle behandles.

Samtidig var det ikke helt let at afgøre, hvem debattens "parter" egentlig er. Når Folketingets Europaudvalg fx drøfter EU's konkrete indsats i forhold til terror, miljø eller sociale spørgsmål, så kan uenigheder gå på kryds og tværs af, hvem der normalt regnes som EU-venlige og EU-skeptiske. Samtidig skulle materialet ikke være for omfattende og principielt til at læse for alle interesserede. Deltagerne skulle ikke skræmmes væk og heller ikke føle, at de "fik lektier for".

Løsningen blev at sende deltagerne håndbogen "117 spørgsmål og svar om EU", som Folketingets EU-Oplysning har udarbejdet, og som kan bruges som opslagsbog. Samtidig fik deltagerne mulighed for at bestille en række forskellige kortfattede faktablade om høringens emner, ligeledes fra EU-Oplysningen.

Senere modtog deltagerne et såkaldt inspirationsmateriale, udarbejdet af Dansk Kommunikation (Communico) med forord af Folketingets formand Christian Mejdahl. Materialet tager udgangspunkt i fire meget forskellige politiske grundværdier, som findes i EU-debatten – to EU-skeptiske og to EU-positive. Høringens emner belyses således ud fra flere sider og med vægt på holdninger og principper, ikke teknik. Håbet var, at læseren kunne finde inspiration i flere af værdiafsnittene til at overveje sine egne holdninger. Materialet kan downloades på www.communico.nu

Arrangørerne

Adskillige hundrede mennesker var med til at få Europahøring 2006 op at stå bag kulisserne. Alene TV2 har haft ca. 40 mennesker involveret. Eksterne leverandører som Epinion, cateringfirmaet Eureste, Datagraf og Vis-senbjerg Taxi har stået på hovedet for at få alt til lykkes for os. Flere kunne med god ret nævnes, men nu nøjes jeg med de bærende kræfter.

Marianne Treumer Ammitzbøl, Anna de Klaumann, Morten Knudsen og Peter Juul Larsen fra Europaudvalgets sekretariat/Folketingets EU-Oplysning har trukket et tungt læs.

Det samme har Nina Colic, Jacob Nybroe, Kirsten Agger og ikke mindst Henriette Marienlund fra TV2.

Fra Syddansk Universitet har Leif Jensen, Pia Hjort og Christa Jalking været uundværlige medspillere.

Fra Dansk Kommunikation (Communico) har sekretariatsleder Sofie Krogh Andersen stået i spidsen for hele det store praktiske arrangement herunder kontakten med deltagerne, mens Ane Skak har haft ansvaret for de medieaktiviteter, som vi fortæller mere om senere i denne bog. Kasper Møller Hansen har styret rekrutteringen af deltagere og behandlingen af svarene fra de tre surveys.

Mette Nørbjerg, Communico, rekrutterede og briefede de 23 professionelle proceskonsulenter, der hjalp deltagerne igennem nogle svære og ofte tidspressede gruppedebatter. Og Ola Jørgensen, Communico, har samlet alle stumperne af Europahøring 2006 i denne bog.

Jacob Andersen

Leder Dansk Kommunikation og er partner i Communico.

LØRDAG

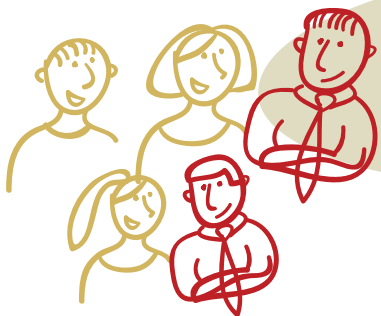
Velkomst og introduktion

- Bjarne Graabech Sørensen, Prorektor Syddansk Universitet
- Folketingets formand Christian Mejdahl (V)
- Europaudvalgets formand Elisabeth Arnold (B)

Diskussion i grupper: Hvad er EU's største interne problemer?
Forberede spørgsmål til politikerne.

Deltagerne udfylder
1. spørgeskema

Borgerne møder politikere om EU's største interne problemer?

- Udenrigsminister Per Stig Møller (C)
- Hanne Dahl (JuniBevægelsen) og Rune Lund (Enhedslisten) i panel

Diskussion i grupper: Hvordan løses EU's største interne problem?
Forberede spørgsmål til kommissionsformand J.M. Baroso
Forberede spørgsmål til ekspertpanel

J. M. Barroso interviewes på storskærm om løsninger af EU's interne problemer. Svenning Dalgaard (TV2) udspørger på basis af deltagerne spørgsmål

Borgerne udspørger ekspertpanel om løsninger på EU's største interne problem

- Tidligere generalsekretær for EU's Ministerråd Niels Ersbøll,
- Professor i EU-ret Hjalte Rasmussen,
- Direktør for Dansk Institut for Internationale Studier Nanna Hvidt
- Chefredaktør for EUobserver.com Lisbeth Kirk

Deltagerne udfylder
2. spørgeskema

Alle deltagerne er fundet
på danmarks statistik.

SØNDAG

Diskussion i grupper:

De grænseoverskridende
udfordringer til Europa
**Forberede spørgsmål
til politikerne**

**Borgerne møder politikere om
Europas grænseoverskridende
udfordringer**

- Helle Thorning-Schmidt (A)
- Udenrigsminister Per Stig Møller (C)

Diskussion i grupper:

Hvor går Europas grænser?
Forberede spørgsmål til politikerne

**Borgerne møder politikere om
hvor Europas grænser går**

- Pia Kjaersgaard (O)
- Marianne Jelved (B),
- Villy Søvndal (F)
- Ole Krarup (N)

Deltagerne udfylder
3. spørgeskema

3. Et mini-Danmark mødes

– metoden bag Europahøring 2006

AF KASPER MØLLER HANSEN

For at kunne kalde sig en folkehøring skulle det lykkes Europahøring 2006 at samle et repræsentativt udsnit af befolkningen – et mini-Danmark. Og det lykkedes næsten perfekt.

Målet var at rekruttere 380 deltagere, og der endte med at møde 419 op til Europahøringen. Og det er typisk for den meget store interesse for at deltage, som danskerne har vist gennem hele rekrutteringsforløbet. Mere end halvdelen af dem, som blev interviewet via telefonen, sagde, at de var interesserede i at bruge en weekend på at deltage i høringen.

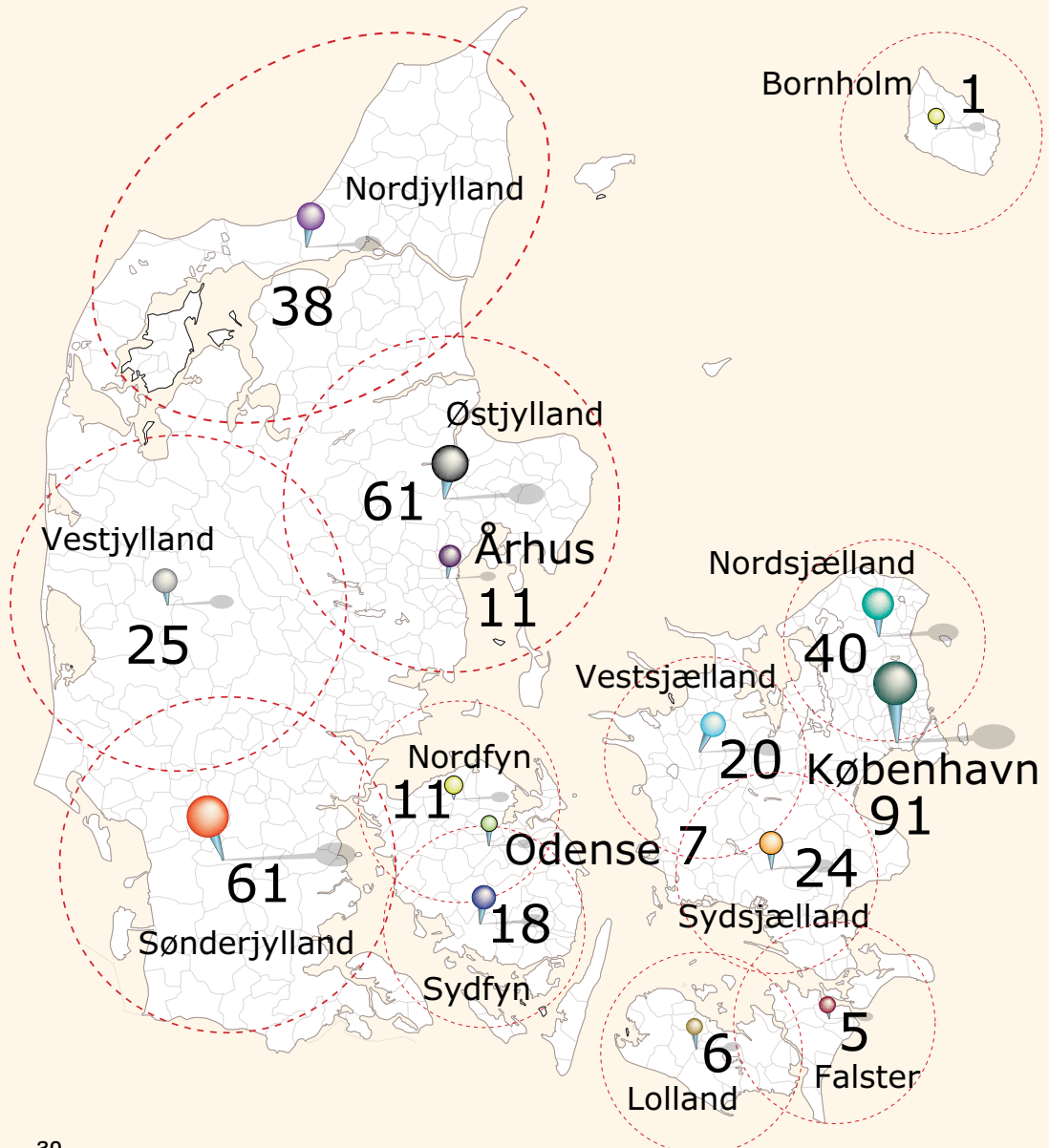
Af de mange interesserede blev der sammensat en deltagerkreds, der viste sig meget præcist at afspejle den danske befolkning. Det gælder både køn, alder, bopæl og politiske holdninger. I rapporten "Fra folkehøringen til Folketinget" er der redegjort detaljeret for denne repræsentativitet. Her gengives kun de vigtigste sammenligninger af deltagerkredsen med hele (vælger)befolkningen.

- **Partivalg:** Der er en overordentligt flot overensstemmelse mellem deltagerenes partivalg og den faktiske stemmefordeling ved folketingsvalget i 2005. Socialdemokraterne er i forhold til dette niveau underrepræsenteret med 2,7 procentpoint, men ellers er ingen partier over- eller underrepræsenteret med mere end 2 procentpoint.
- **EU-holdninger:** Når det gælder holdninger til Europa, EU's forenklingsdiskussion og kravene til nye ansøgerlande er deltagerne fuldt ud repræsentative i forhold til holdningerne i befolkningen som helhed.
- **Køn:** Der var en lille overvægt af mænd blandt deltagerne. Men havde blot 30 deltagere "skiftet køn", ville der have været en ligelig kønsfordeling.
- **Alder:** Der var på høringen en overrepræsentation af de 60-69-årige på bekostning af de helt unge vælgere. Skævheden svarer til, at to af de 60-69-årige deltagere i hver af de 20 grupper skulle skiftes ud med unge

mellem 18-29 år. Så havde deltagernes aldersprofil været næsten identisk med hele befolkningens.

- **Bopæl:** Som det fremgår af Danmarkskortet i figur 3.1. kom deltagerne til Odense fra nær og fjern. Alle dele af landet var godt repræsenteret.

Figur 3.1: Hvor kom deltagerne fra?

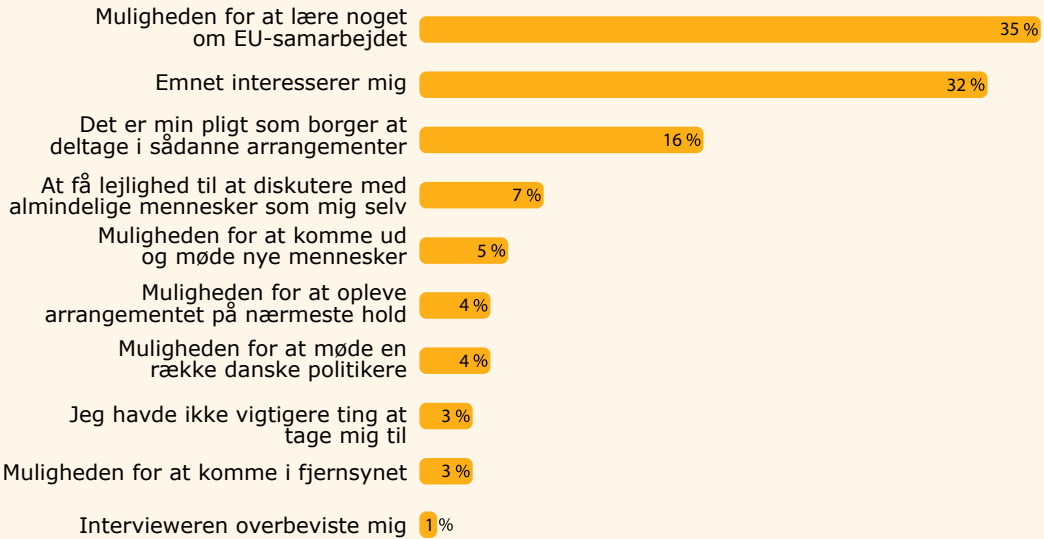
Forventninger og udbytte

Deltagerne blev i høringens første spørgeskema bedt om at fortælle, hvorfor de valgte at tage imod Folketingets invitation til en folkehøring. De kunne vælge imellem ti begrundelser, og mange satte flere krydser. Figur 3.2. viser, hvad deltagerne angav som deres **vigtigste grund til at deltage**.

Figur 3.2: Derfor tog jeg til Europahøring

Deltagernes vigtigste begrundelse for at tage imod invitationen til Europahøring 2006. Spørgeskema lørdag formiddag

Hvad var den vigtigste af de 10 grunde til at tage imod invitationen?

Note: Antal svar: 387.

Spørgsmålsformulering: "Hvilket af ovenstående forhold (se tabel 2.6) var det vigtigste for dit tilsagn om deltagelse?".

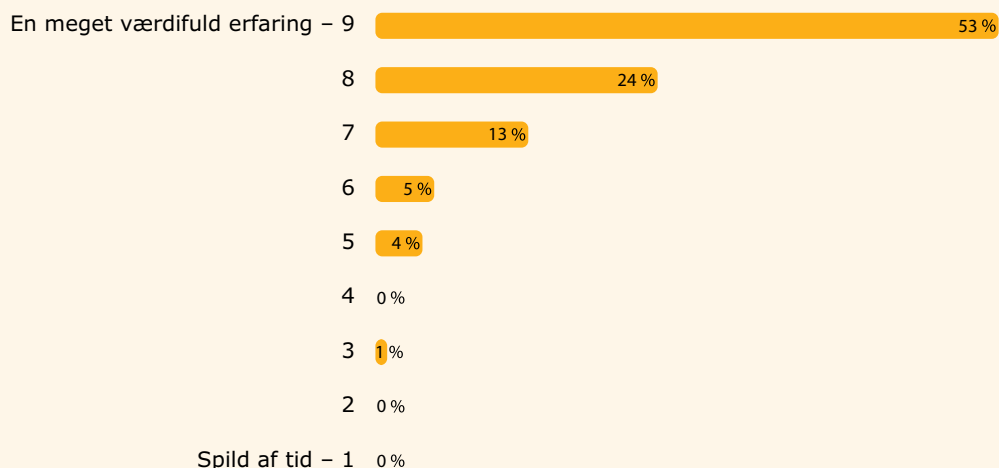
I det afsluttende spørgeskema blev deltagerne spurgt om deres oplevelse af høringen. Generelt udtrykker deltagerne en meget stor begejstring for at have deltaget i Europahøring 2006. I et skema med en skala over deres personlige udbytte ved at deltage sætter mere end 9 ud af 10 krydset ud for 7, 8 eller 9 på en skala, der går fra 1 til 9. Se figur 3.3.

Under 1 pct. af deltagerne kunne ikke tænke sig at deltage i lignende høringer i fremtiden. Og kun én enkelt deltager vil ikke anbefale til sin omgangskreds at deltage i lignende arrangementer i fremtiden.

Direkte adspurgt om deltagerne kunne tænke sig at deltage i en lignende høring i fremtiden, måske om andre emner, svarer 85 pct. ja og 14 pct. måske.

Figur 3.3: Tilfredse deltagere

Deltagernes vurdering af deres udbytte af høringen.
Spørgeskema søndag eftermiddag.

Note: Antal svar: 379.

Spørgsmålsformulering: Hvordan vil du vurdere udbyttet af din deltagelse i Europahøringen? Skala 1 til 9

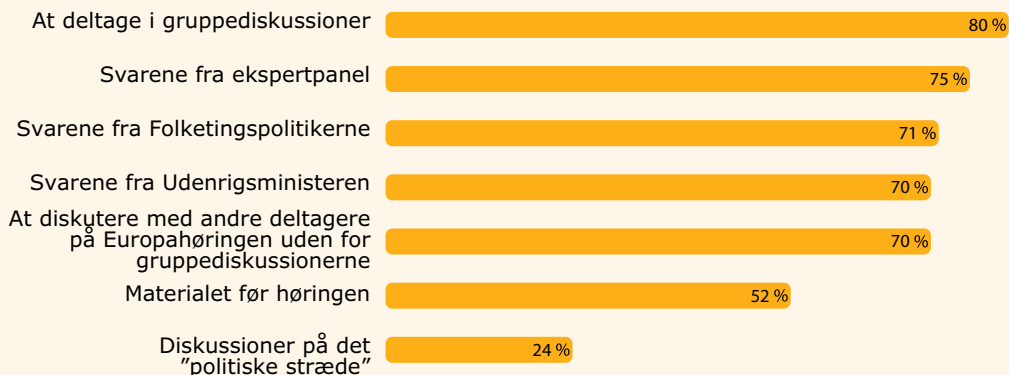
Alt i alt får Europahøringen 2006 altså en yderst positiv bedømmelse af de borgere, der deltog.

Det viser sig, at gruppediskussionerne har spillet den vigtigste rolle i forhold til at afklare deltagerne holdninger til EU. Fire ud af fem tillægger diskussionerne i de mindre fora stor betydning for det. Men også svarene fra ekspertpanelet, folketingspolitikere og udenrigsministeren samt diskussionerne uden for grupperne får pæne skudsmål. Se figur 3.4

Kun det "politiske stræde", hvor deltagerne kunne shoppe rundt mellem repræsentanter for partier og bevægelser, synes mindre afgørende for deltagerens EU-afklaring. Men det tætte program gav heller ikke deltagerne meget tid til at benytte denne mulighed.

Figur 3.4: Vejen til afklaring

Deltagernes vurdering af høringens enkelte dele i forhold til at afklare deres holdning til EU. Spørgeskema søndag eftermiddag

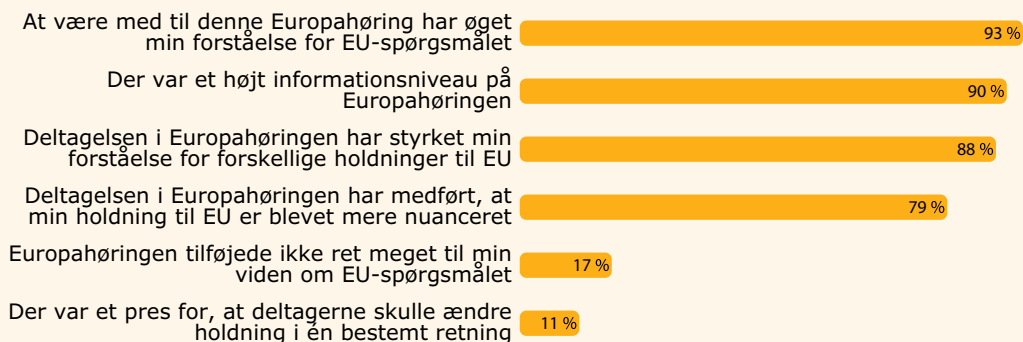
Note: Antal svar varierer mellem 328 og 380. "Meget stor betydning" og "stor betydning" er slået sammen.

Spørgsmålsformulering: Hvor vigtig var hver del af Europahøringen i forhold til at afklare din holdning til EU? (pct.)

Flere end 9 ud af 10 deltagere tilkendegiver, at Europahøringen har øget deres forståelse for EU-spørgsmålet. Samtidig synes fire ud af fem deltagere, at deres egen holdning til EU er blevet mere nuanceret – og ni ud af

Figur 3.5: Større forståelse

Deltagernes svar på en række evalueringsspørgsmål
Spørgeskema søndag eftermiddag

Note: Antal svar varierer mellem 361 og 381. "Helt enig" og "enig" er slået sammen.

ti har øget deres forståelse af forskellige EU-holdninger. Og det er vel at mærke sket i en atmosfære, hvor kun godt hver tiende oplevede, at der var et pres for at ændre holdning i en bestemt retning. Se også figur 3.5.

Kasper Møller Hansen

Lektor på Institut for Statskundskab, Københavns Universitet. Han har bl.a. skrevet ph.d.-afhandlingen "Deliberative Democracy and Opinion Formation" – ud fra den første nationale folkehøring, der handlede om euroen.

SPR6 TIL:
VN: Søren Andersen
SPR6: Løgstykke
PER STIG MØLLER

Hvordan vil den danske regering ikke støtte vedvarende energi - især EU uafhængig

Pia Kjærsgaard:

ER DER DIT PARTI SÅ MEGET IMOD EU OG GLOBALISERING, SOM DET GIVES TIL UDTRYK I MEDI- ERNE.

Gram

RUNE LUND

HVORDAN KAN VI FOR- FREJDSGANGENE

Spørgsmål til Ole Krøp. Gruppe S

Navn: CAMILLA SCHAUMBURG-MÜLLER
By: KØBENHAVN

Spørgsmål: Hvad mener du er EU's opgave iht. at støtte udviklingen indenfor demokrati, retsvæsen og økonomisk udvikling i EU's grænseliggende lande?

Navn
gruppe
Spm.
Hvordan
FRIHED
SAMTIDIG
TENDENSEN
EN POPULÆR
I FORHOLD TIL
NIELS

Hvordan får vi en bedre
Kommunikation direkte
mellem borgere og EU?

Sønnich Damgaard
Ørsted
Gruppe T
Per Stig Møller

HANNE DAHL

HVORDAN ØGER MAN BORGERNES
INDFLYDELSE OG DEMOKRATI I EU,
UDEN AT ØGE BUREAUKRATIET.

SØREN DAMGAARD
ÅRHUS - S. GR...

Nanna
Hvordan man
et EU hvor kommu-
ens magt blev indskræn-
ket og delvist overgivet
parlamentet?

4.1. Vælgernes Europadagsorden

Grænseoverskridende miljøproblemer, international terrorisme samt forskning og teknologisk udvikling. Det er de tre europæiske udfordringer, politikerne bør ofre størst opmærksomhed, mente Europahøringens deltagere – både før og efter høringen.

AF OLA JØRGENSEN

Europa står over for mange forskellige grænseoverskridende udfordringer. De kræver alle en fælles og koordineret indsats fra flere lande, men politikerne er nødt til at prioritere deres indsats mellem de enkelte emner. Derfor er borgerne blevet bedt om at give deres bud på, hvad politikerne især skal rette deres opmærksomhed imod.

Borgerne har valgt ud fra en liste med 15 grænseoverskridende problemer. De har ved at afgive "opmærksomheds-point" på en skala fra 0 til 10 rangordnet de 15 opgaver. Det er både sket i telefoninterview forud for Europahøringen og i det spørgeskema, deltagerne udfyldte, lige da høringen var slut.

Arrangørerne havde forsøgt at vælge nogle emner, der til sammen udtrykker en bred vifte af europapolitiske opfattelser.

Borgerne er i telefoninterview blevet præsenteret for emner i en tilfældig rækkefølge. For hvert emne er de blevet bedt om at sige, hvor stor politisk opmærksomhed det pågældende emne fortjener. Svarmulighederne gik fra 0 point, der betyder "slet ingen opmærksomhed", til 10 point: "hele deres opmærksomhed".

Pointene er regnet om til et indeks fra 0 til 100. Værdien 0 betyder stadig, at politikerne slet ikke skal rette deres opmærksomhed mod dette emne, mens 100 betyder, at emnet skal gives fuld politisk opmærksomhed. Jo større indekstallet er for et emne, jo højere synes borgerne altså, at emnet bør prioriteres.

Borgerne blev første gang bedt om at prioritere de grænseoverskridende emner i telefoninterviewet. De 2.505 borgere, der blev spurgt, udpegede følgende fire emner som dem, der krævede mest opmærksomhed:

- International terrorisme
- Grænseoverskridende miljøproblemer
- Forskning og teknologisk udvikling
- Social tryghed i Europa.

Disse fire emner blev derfor også udvalgt til særlig grundig behandling, da deltagerne gruppevis drøftede Europas grænseoverskridende problemer på høringens 2. dag.

International kriminalitet var tæt på at komme med på top 4-listen. Derefter følger en hel række emner, som ifølge borgerne bør prioriteres nogenlunde lige højt. At øge bistand og handel med ulande samt at styrke en fælles europæisk udenrigspolitik er de to emner, der i de 2.505 borgeres øjne fortjener den mindste opmærksomhed. Men selv når det gælder de lavest placerede emner, er vælgerne øjensynlig meget bevidste om, at det er problemer, der kræver en politisk indsats.

Ved Europahøringen blev de grænseoverskridende problemer diskuteret intenst i løbet af søndagen. Først i de 20 grupper og derefter i en live-transmitteret krydsild, hvor Helle Thorning-Schmidt og derefter Per Stig Møller besvarede spørgsmål fra grupperne.

Ved høringens afslutning blev deltagerne igen bedt om at prioritere de 15 emner. Tabel 4.1.1 viser deltagernes nye rangordning af emnerne. Bemærk, at det kun er svarene fra deltagerne i høringen, der indgår i sammenligningen.

Sammenligningen viser kun små ændringer i top 5 over de emner, som deltagerne satte øverst på den europapolitiske dagsorden. De højtprioriterede emner synes altså at være ret stærkt forankrede i deltagernes bevidsthed.

Mindst afklaring på forhånd synes der at være om følgende emner:

- indvandring til Europa
- styrke den europæiske konkurrenceevne
- styrke en fælles europæisk udenrigspolitik
- øge bistand og handel med ulande.

Alle disse emner rykkede op på prioriteringslisten, efter at deltagerne havde haft lejlighed til at diskutere betydningen af de grænseoverskriden-

Tabel 4.1.1: Vælgernes Europadagsorden

Behovet for politisk opmærksomhed. Deltagernes holdning efter høringen. Pilene viser ændringer i point i forhold til telefoninterview med deltagerne inden høringen.

Indeks: 0 point: Slet ingen opmærksomhed – 100 point: Fuld opmærksomhed

+2	1. Grænseoverskridende miljøproblemer	85
-1	2. International terrorisme	84
+2	3. Forskning og teknologisk udvikling	84
+3	4. International kriminalitet	82
+3	5. Sikre nok energi til rimelig pris	78
+3	6. Indvandring til Europa	74
+4	7. Styrke den europæiske konkurrenceevne	74
+6	8. Styrke en fælles europæisk udenrigspolitik	74
+4	9. Øge bistand og handel med ulande	73
-3	10. Konflikter i Europas nærområde	73
-1	11. Styrke demokrati og menneskerettigheder uden for EU	73
+1	12. Styrke forbrugerbeskyttelse	71
-6	13. Social tryghed i Europa	71
-11	14. Bevare nationernes særpræg	64
-15	15. Håndtering af fugleinfluenza og andre smitsomme sygdomme	59

Note: Antal svar varierer mellem 369 og 417.

Deltagerne er blevet spurgt telefonisk inden høringen og i et spørgeskema ved høringens afslutning. Spørgsmålene har indholdsmæssigt været ens: "De europæiske lande står over for mange grænseoverskridende opgaver. Hvilken

opmærksomhed skal politikerne give nedenstående grænseoverskridende opgaver, hvis du skal bestemme. Du kan svare fra 0 – slet ingen opmærksomhed til 10 – hele deres opmærksomhed?". I telefoninterviewene blev emnerne læst op i tilfældig rækkefølge.

de problemer. Muligheden for at reflektere og diskutere har altså betydet noget for borgernes syn på, hvilke emner politikerne bør ofre den største opmærksomhed.

I tabel 4.1.1 er der ud for hvert emne angivet, hvor mange (indeks)point det er steget eller faldet fra telefoninterviewet til høringens afslutning. Her fremgår det, at deltagerne efter høringen især ønskede at rykke en stærkere fælles udenrigspolitik op på prioriteringslisten. Deltagerne lagde også mere vægt på at få EU til at styrke bistand og samhandel med ulandene og at forbedre EU-landenes konkurrenceevne. Derimod var de bagefter noget mindre optaget af bevaringen af nationernes særpræg og håndteringen af fugleinfluenza og andre smitsomme sygdomme.

Alle disse viser borgernes gennemsnitlige prioritering af de 15 emner. Ved at kigge grundigere på spredningen i svarene kan man se, hvor enige borgerne er om betydningen af hvert enkelt emne.

Det viser sig, at der er relativt stor enighed om en række af de højest prioriterede emner. Det gælder bl.a.: grænseoverskridende miljøproblemer, forskning og teknologisk udvikling samt international kriminalitet. Derimod er der knap så stor enighed om prioriteringen af kampen mod international terrorisme, som høringens deltagere i gennemsnit placerer som det næstvigtigste af alle 15 emner. Men ellers er uenigheden størst om de emner, der ligger længere nede på prioriteringslisten.

Jeg har indtil nu ikke været så interesseret i EU, fordi emnet er svært at komme rigtigt ind i. Jeg håber at lære en masse af diskussionerne på høringen, som jeg også kan bringe videre til mine venner og kolleger. Jeg føler mig faktisk udvalgt til det her. Jeg er også en del af Danmark, selv om jeg generelt ikke er så interesseret i EU. Og der er jo mange andre, der har det ligesom mig.

Trine Ebdrup, Fredensborg
– lørdag formiddag

4.2. Hvad fejler EU?

EU's arbejdsgange er for indviklede, og kontrollen med EU's penge er for dårlig. Det mener et stort flertal af Europahøringsens deltagere. Men forenklinger af EU må ikke ske på bekostning af de mindre landes indflydelse.

Hvad er der galt med EU's måde at fungere på? I den offentlige debat kritiseres unionen fra mange forskellige sider – og nogen gange for modsatrettede ting. Hvilke af disse kritikpunkter lægger vælgerne i Danmark vægt på? Sådan lød ét af de spørgsmål, som Folketinget gerne ville have svar på fra Europahøring 2006. Samtidig blev borgerne bedt om nogle bud på, hvad man kan stille op med de problemer i EU, som er de største efter borgernes mening.

I marts spurgte meningsmålingsinstituttet Epinion A/S på vegne af Europahøring 2006 2.505 vælgere, hvordan de så på 13 almindelige kritikpunkter. Vælgerne skulle give de enkelte problemer et antal point mellem 0 og 10, alt efter hvor meget opmærksomhed politikerne burde bruge på det nævnte problem. Borgerne blev præsenteret for de 13 problemer i tilfældig rækkefølge under et interview i telefonen.

Resultaterne fra telefoninterviewene viste, at borgerne opfattede EU's indviklede arbejdsgange som det største problem. Derfor blev dette problem "obligatorisk pensum" for alle gruppers diskussioner om EU's interne problemer. Derudover kunne hver gruppe vælge at fokusere på ét andet problem af de 13 udvalgte. At de alle opnåede over 50 point på "problemskalaen" tyder på, at borgerne faktisk opfatter dem som reelle problemer i den måde, EU fungerer på.

Deltagerne i Europahøringen fik lejlighed til at diskutere EU's interne problemer om lørdagen. Dels i to omgange gruppearbejde, dels i dialog med danske politikere og EU-eksperter samt med EU-Kommissionens formand, José Manuel Barroso.

Umiddelbart derefter udfyldte de et spørgeskema, hvor de igen skulle vurdere de 13 problemer – på samme måde som i det forudgående telefoninterview. Tabel 4.2.1. viser deltagerenes endelige rangordning af EU's største interne problemer. Bemærk, at det kun er svarene fra deltagerne i høringen, der er sammenlignet.

Tabel 4.2.1: EU's interne problemer

Behovet for politisk opmærksomhed. Deltagernes holdning efter debatten om dette tema. Pilene viser ændringer i point i forhold til telefoninterview med deltagerne inden høringen.

Indeks: 0 point: Slet ingen opmærksomhed – 100 point: Fuld opmærksomhed

+11	1. at der er for dårlig kontrol med EU's penge	84
+3	2. at EU har for indviklede arbejdsgange	83
+4	3. at EU's landbrugspolitik ikke reformeres nok	80
+3	4. at medlemslandene ser for meget på deres egne interesser og for lidt på helheden	74
+8	5. at der er for lidt offentlig debat på tværs af grænserne i EU	72
+3	6. at borgerne har for lidt indflydelse i EU	68
+2	7. at EU er for dårlig til at tage fat om de problemer, som medlemslandene er fælles om	65
-2	8. at for få beslutninger træffes af folkevalgte politikere	59
-1	9. at de nationale parlamenter har for lille indflydelse i EU	58
-2	10. at medlemslandene har for lidt spillerum i forhold til EU	57
-4	11. at sikringen af beskæftigelse i EU er for dårlig	56
+3	12. at der er for lidt fokus på menneskerettigheder i EU	55
-6	13. at de små lande har for ringe indflydelse i EU	51

Note: Antal svar varierer mellem 362 og 413.

Deltagerne er blevet spurgt telefonisk inden høringen og i et spørgeskema lørdag eftermiddag, dvs. efter høringens debatter om dette tema. Spørgsmålene har indholdsmæssigt været ens: Hvad synes du, at politikerne især burde tage fat på for at forbedre EU? Nedenfor er nogle kritikpunkter, som man af og til

hører i debatten. Du kan svare fra 0 til 10. 0 betyder slet ikke noget problem, og 10 betyder, at det er et meget stort problem, som politikerne skal give hele deres opmærksomhed?*. I telefoninterviewene blev emnerne læst op i tilfældig rækkefølge.

Et meget stort flertal af deltagerne opfatter dårlig kontrol med EU's penge, EU's indviklede arbejdsgange samt utilstrækkelige reformer af EU's landbrugspolitik som de væsentligste interne problemer. I bunden af listen finder man problemer som, at de små lande har for ringe indflydelse i EU, at sikringen af beskæftigelse i EU er for dårlig, eller at der er for lidt fokus på menneskerettigheder i EU.

Der er sket relativt få ændringer i deltagernes prioritering af EU's indre problemer, dvs. at problemernes indbyrdes rækkefølge næsten er uændret. Men generelt vurderer deltagerne problemerne som lidt større efter debatten på høringen, end da de blev interviewet i telefonen forinden. 8 af de 13 problemer får flere point efter debatten.

Nærmere analyser af deltagernes svar viser, at de er ret enige om de to emner, som de har sat øverst på listen over EU's interne problemer. Spredningen i svarene er generelt størst for de emner, der ligger langt nede på listen. Derfor er det overraskende, at deltagerne er relativt uenige om, hvorvidt borgernes indflydelse i EU er for lille. Det blev ellers anset som det sjette væsentligste interne problem for EU. Det høje gennemsnit (68 point) er altså et resultat af mange svar, der er enten et godt stykke højere eller lavere.

Fra problemer til løsninger

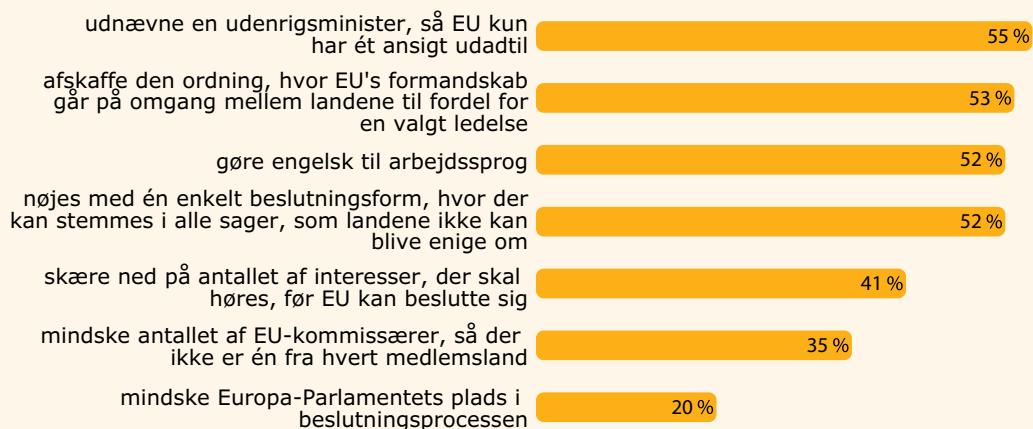
Deltagerne blev i samme spørgeskema – efter debatten om EU's interne problemer – bedt om at vurdere forskellige mulige løsninger på disse problemer. Deltagerne skulle skrive, hvor enige de var i de forskellige forslag: meget enig, delvis enig, hverken enig eller uenig, delvis uenig eller helt uenig.

Figur 4.2.2. viser, hvor mange deltagere, der enten var meget eller delvis enige i de syv opstillede løsningsforslag.

Figur 4.2.2: Mulige veje til et enklere EU

Deltagernes holdninger til forskellige metoder til at forenkle EU's arbejdsgange. Spørgeskema efter debatten om dette emne, lørdag eftermiddag. Andel helt eller delvist enig, pct.

EU's arbejdsgange bør forenkles ved at:

Note: Antal svar varierer mellem 351 og 388.

Spørgsmålsformulering: "De følgende udsagn drejer sig om forskellige metoder til at forenkle EU's arbejdsgange. Er du enig eller uenig i udsagnene? EU's arbejdsgange bør forenkles ved at ...".

der til at forenkle EU's arbejdsgange. Er du enig eller uenig i udsagnene? EU's arbejdsgange bør forenkles ved at ...".

Over halvdelen af deltagerne er helt eller delvis enige i, at EU's arbejds-gange bør forenkles ved at udnævne en udenrigsminister, som kunne udgøre EU's ansigt udadtil. Der er også flertal for at afskaffe EU's roterende formandskab, at vælge engelsk til arbejdsprog samt at nøjes med én enkelt beslutningsform i sager, som landene ikke kan blive enige om. Derimod støtter kun godt hver tredje helt eller delvist forslaget om at mindske antallet af EU-kommissærer, så EU-kommissionen ikke længere tæller én fra hvert medlemsland. Kun hver femte deltager er enig i, at Europa-Parlamentets plads i beslutningsprocessen skal mindskes.

Forenkling er ikke enkelt

For de fleste af EU's interne problemer gælder, at der er argumenter både for og imod en forenkling. Derfor blev deltagerne efter debatten bedt om at vælge side i en række af dilemmaerne på vejen mod et enklere EU. Det skete ved, at de i spørgeskemaet fik serveret to forskellige synspunkter på sagen. Derefter skulle de så vælge, hvilket synspunkt de var mest enig i.

Ordstyrerne gjorde tydeligt opmærksom på, at det altid er i orden at svare ved-ikke, hvis de givne svarmuligheder ikke rummer plads til ens eget synspunkt. Denne mulighed var der også lidt flere, der anvendte her end i resten af spørgeskemaerne. Ved-ikke-svarene er ikke regnet med i procent-tallene.

Figur 4.2.3 viser de fire diskussioner – og hvem deltagerne holdt med. Det viste sig blandt andet:

- At et stort flertal af deltagerne ikke er villig til at forenkle beslutningsgange, hvis det fx går ud over hensynet til de mindre landes indflydelse.
- At seks ud af ti deltagere mener, at der er grænser for, hvor meget EU's beslutninger kan forenkles, hvis borgere, virksomheder og politikere fra alle 25 lande skal have indflydelse på dem.
- At tre fjerdedele af deltagerne sætter en mere gennemskuelig beslutningsproces i EU højere end muligheden for mere effektive løsninger.
- At knap to tredjedele af deltagerne mener, at de nationale parlamenter fra starten skal involveres i kommende traktatændringer – selv om det kan gøre det sværere at forhandle sig frem til et kompromis.

Figur 4.2.3: Forenkling, men ikke for enhver pris

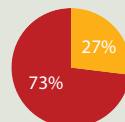
Hvilke argumenter er du mest enig med? Pct.

Deltagernes svar efter debatterne om dette tema, lørdag eftermiddag

A siger: Forenkling af EU's beslutningsgang er vigtigere end alle særinteresser – herunder også hensynet til de mindre landes indflydelse.

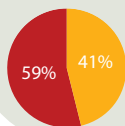
B siger: Det er afgørende, at de mindre lande bevarer deres indflydelse, selv om det er med til at gøre beslutningsgangen i EU mere indviklet.

Mest enig med A
Mest enig med B

A siger: EU's beslutninger kan kun blive tilstrækkeligt demokratiske, hvis EU forenkles væsentligt sammenlignet med i dag

B siger: Der er grænser for, hvor meget EU's beslutninger kan forenkles, hvis borgere, virksomheder og politikere fra 25 lande skal have indflydelse på dem.

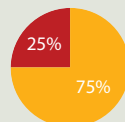

Mest enig med A
Mest enig med B

A siger: Det er afgørende, at EU bliver mere gennemsækelig end i dag, så man kan se, hvem der træffer beslutningerne, hvordan og hvorfor.

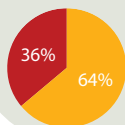
B siger: Det vigtigste er, at EU kommer med effektive løsninger på landenes problemer. Det er mindre vigtigt, at man ved præcis, hvordan EU arbejder.

Mest enig med A
Mest enig med B

A siger: De nationale parlamenter skal med i forhandlingerne allerede fra starten, hvis der skal laves om på EU's traktater i fremtiden.

B siger: Hvis der går indenrigspolitik i traktatforhandlingerne, giver de intet resultat. Det er bedre at lade udenrigsministrene forhandle sig frem til et kompromis.

Mest enig med A
Mest enig med B

Note: Antal svar svinger mellem 357 og 366. Ved ikke-svar er udeladt i beregningen.

Spørgsmålsformulering: "Nu følger nogle spørgsmål, hvor to argumenter er stillet op over for hinanden. Hvilket argument er du mest enig med?".

Det generelle indtryk af svarene er, at deltagerne lægger stor vægt på EU's åbenhed og gennemsækelighed. Det er ikke nok, at EU træffer beslutninger, som de i øvrigt er enige i. Forenklingen må ikke ske på bekostning af den indflydelse på beslutningerne, som virksomheder, borgere, politikere og EU's små medlemslande har i dag.

Danskere er kritiske europæere

Der foretages løbende undersøgelser af EU-borgernes holdninger til en række EU-spørgsmål. Den seneste af disse undersøgelser viser, at 59 pct. af danskernes mener, at EU er ineffektivt. 65 pct. finder EU for teknokratisk. På begge områder er danskere mere kritiske end den gennemsnitlige europæer, hvor henholdsvis 43 pct. og 49 pct. deler den kritiske holdning.

Danskerne er samtidig blandt de europæere, som værdsætter deltagelse i europæiske valg højest. Præcis halvdelen af danskerne mener, at deltagelse i sådanne valg vil styrke følelsen af at være "en europæisk borger". I befolkningerne i alle 25 EU-lande deler kun 21 pct. dette synspunkt.

Kilde: Eurobarometer: The future of Europe. April 2006.

4.3. Flere opgaver til EU?

På mange områder skal både EU og medlemslandene spille en større rolle end i dag. Meget få ønsker politikområder pillet helt ud af EU-samarbejdet. Flest støtter forslag til EU-initiativer til at bekæmpe terror og miljøproblemer samt til at styrke forskningen. EU's rolle i at sikre social tryghed deler befolkningen.

Jeg tror, at høringen er en prøveballon fra Folketingets side: Kan vi risikere at lade traktaten gå til afstemning? For vi får kun lov til at stemme, hvis politikerne fornemmer en positiv stemning i befolkningen. Jeg synes også, at en del af høringen har været for styret. Fx har hovedemnerne været defineret på forhånd, så vi ikke kunne spørge om alt, hvad vi ville.

Jens Ritzlau, Skærup, Vejle
– søndag formiddag

Skal vi have mere EU for at få bugt med en række grænseoverskridende problemer – eller er det i højere grad medlemslandene selv, der skal tage affære? Det spørgsmål besvarede deltagerne med udgangspunkt i de 15 udvalgte problemfelter. Og det generelle svar lød: både-og.

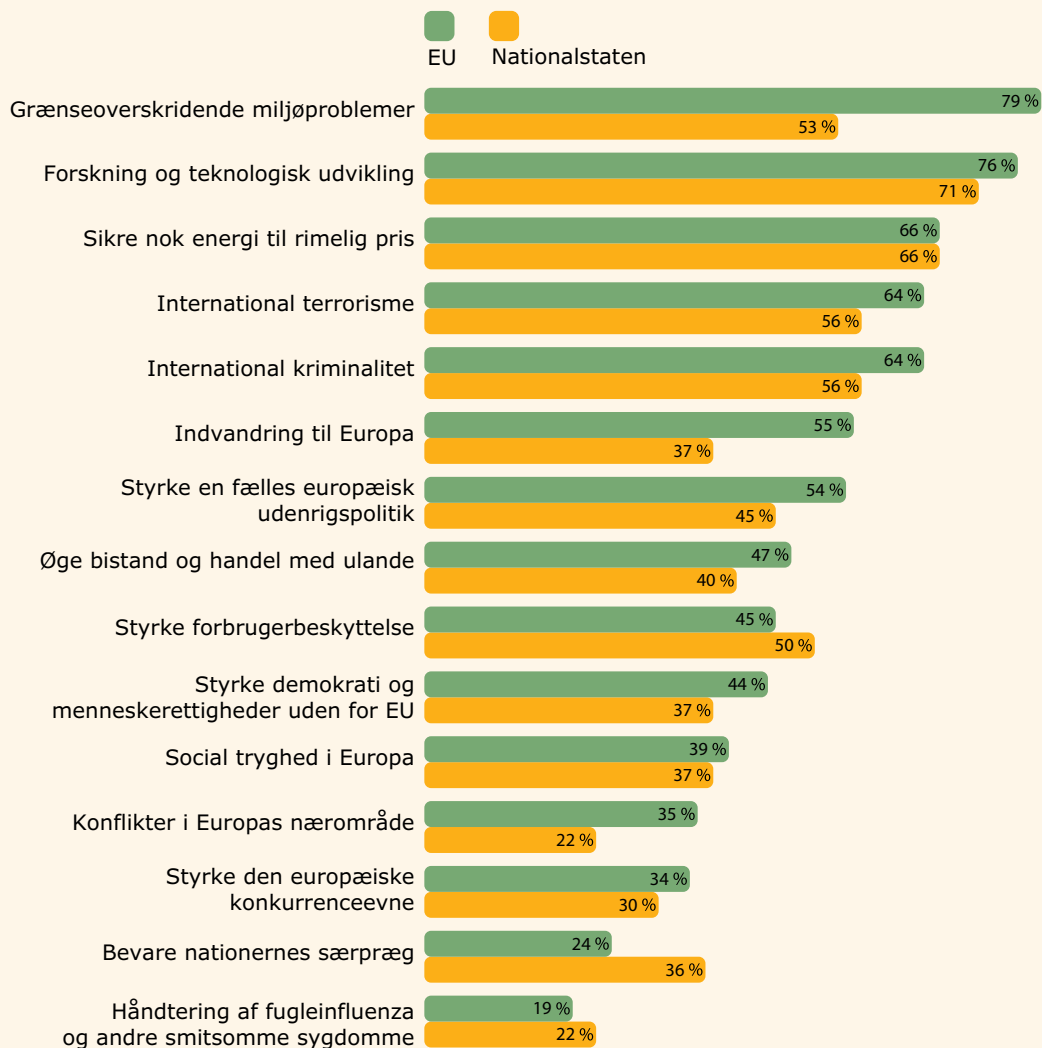
EU skal ifølge et stort flertal af deltagerne spille en større rolle end i dag på områder som især grænseoverskridende miljøproblemer og forskning og teknologisk udvikling. Det mener mere end tre ud af fire deltagere. Og næsten to ud af tre finder at også energi, terrorisme og kriminalitet kræver en større indsats fra EU's side.

På yderligere fem områder tilkendegiver omkring halvdelen af deltagerne, at der er brug for mere EU: indvandring, fælles europæisk udenrigspolitik, øget bistand og handel med ulande, forbrugerbeskyttelse samt en demokratiserende indsats uden for unionens egne grænser.

På de resterende fem områder mener et klart mindretal, at EU skal spille en større rolle end hidtil. Det gælder sikringen af social tryghed,

Figur 4.3.1: Hvem skal løse de grænseoverskridende problemer?

Deltagernes holdning til på hvilke områder hhv. EU og nationalstaten skal spille en større rolle end i dag. Andel, der svarer "større rolle", pct.
Spørgeskema søndag eftermiddag.

Note: Antal svar varierer mellem 364 og 382.

Spørgsmålsformulering: "Hvilken rolle skal EU / nationalstaten spille i forhold til at løse de grænseoverskridende opgaver? – Større rolle end i dag, Som

i dag, Mindre rolle end i dag, Ved ikke". Figuren viser den andel, der svarer "større rolle".

konflikter i nærområderne, konkurrenceevne, bevarelse af nationernes særpræg samt håndteringen af fugleinfluenza o.l. Her mener deltagerne altså ikke, at EU skal udvide sit nuværende engagement.

Men at EU på en række områder skal spille en større rolle betyder ikke nødvendigvis, at nationalstaternes rolle skal reduceres. Eksempelvis mener mere end 70 pct. af deltagerne, at medlemslandene selv skal gøre mere for at styrke forskning og teknologisk udvikling. Deltagerne signalerer dermed tydeligt, at dette område skal prioriteres højere i såvel nationalt som europæisk regi. Det samme gælder en række af de øvrige spørgsmål. Deltagernes ønsker til EU's og nationalstaternes roller er sammenlignet i figur 4.3.1.

Deltagerne blev også spurgt, om der var nogen af de grænseoverskridende problemer, som EU slet ikke burde beskæftige sig med. 38 pct. af deltagerne mener, at EU ikke skal bekymre sig om at bevare nationernes særpræg, mens 18 pct. mener, at sikringen af social tryghed i Europa bør ligge uden for unionens arbejdsfelt. Mellem hver sjette og hver syvende mener, at områder som forbrugerbeskyttelse og bistand og handel med ulande kan skæres ud af EU-samarbejdet.

Ingen af de øvrige områder ønskes fjernet fra unionens dagsorden af mere end 10 pct. af deltagerne. Og det generelle indtryk er, at meget få af deltagerne vil have politikområder pillet ud af det eksisterende EU. Den forenkling af EU, mange efterlyser, skal åbenbart ikke opnås ved at skære større områder ud af EU's nuværende arbejdsfelt.

Terror, miljø, forskning - og social tryghed

Deltagerne havde via telefoninterview inden høringen udpeget fire grænseoverskridende udfordringer som særligt vigtige, nemlig international terror, miljøproblemer, forskning og social tryghed. Disse temaer blev derfor særlig grundigt diskuteret på Europahøring 2006, og bagefter blev deltagerne bedt om at vurdere, hvorvidt EU skal spille en rolle i forhold til en række konkrete opgaver på de fire områder.

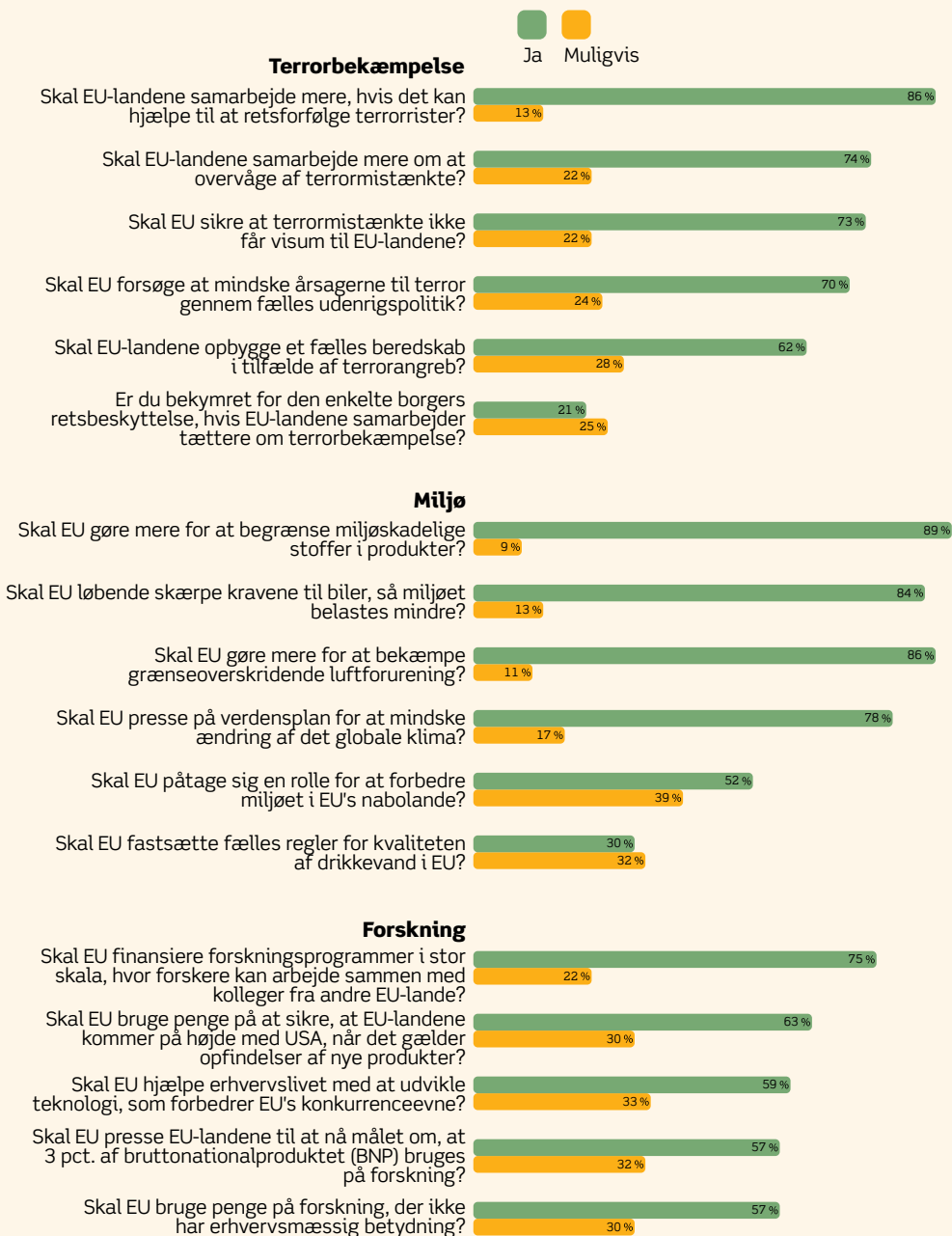
Deltagerne kunne svare ja, muligvis, næppe eller nej til alle udsagnene. Figur 4.3.2. viser andelen af deltagere, der svarede enten ja eller muligvis.

Langt hovedparten af deltagerne mener, at EU på terrorområdet bør samarbejde mere om retsforfølgelse og overvågning og sikre, at terrorismetænkte ikke får visum til EU-landene. Men samtidig er ganske mange deltagere bekymrede for at det kan gå ud over den enkelte borgers retsbeskyttelse, hvis EU-landene samarbejder tættere på dette område.

Når det drejer sig om at sikre miljø og bekæmpe forurening, er der generelt en overvældende tilslutning til, at EU skal spille en større rolle. Kun på

Figur 4.3.2: Opbakning til EU-initiativer

Deltagernes holdning til EU's mulige rolle i en række konkrete opgaver inden for terror, miljø, forskning og social tryghed. Andel der svarer "ja" eller "muligvis", pct. Spørgeskema søndag eftermiddag.

Social tryghed

Note: Antal svar varierer mellem 339 og 385.

Spørgsmålsformulering: "Nedenfor er en række opgaver inden for terrorbekæmpelse / miljø / forskning / social tryghed. Skal EU efter din mening spille

en rolle her?" Svarmulighederne var "Ja, Muligvis, Næppe, Nej, Ved ikke". Figuren viser andelen af ja- og muligvis-svar.

Debatkulturen i min gruppe har været rigtig god. Vi har været overraskende gode til at lytte efter hinandens argumenter og synspunkter – også dem, man ikke lige deler. Der har været skabt et rum til vores forskellighed, og det synes jeg er virkelig sundt. I starten var der mange, der holdt sig lidt tilbage. Men til sidst faldt vi næsten over hinanden for at komme til orde.

Allan Hansen, Vejle
– lige efter høringen

et område nager tvivlen. Kun ca. en tredjedel af deltagerne er helt sikre på, at EU skal kunne fastsætte fælles regler for kvaliteten af drikkevand i de enkelte EU-lande. En anden tredjedel svarer "muligvis" på dette spørgsmål.

Ni ud af ti deltagere mener, at EU (muligvis) skal spille en rolle i at styrke den europæiske forskning – og mellem halvdelen og tre fjerdedele af deltagerne erklærer de fem udsagn på området deres uforbeholdne støtte.

Derimod er deltagerkredsen delt i spørgsmålet om, hvilken rolle EU skal spille, når det kommer til at sikre den sociale tryghed. De fleste er enige i, at EU skal være med til at sikre den økonomiske vækst i EU samt gribe ind, hvis sociale ordninger i et medlemsland ligger andre EU-lande økonomisk til byrde. Der er også en betydelig åbenhed over for at lade EU spille en rolle m.h.t. at åbne arbejdsmarkedet for vanskeligt stillede grupper.

Derimod vil kun 35 pct. af deltagerne være med til at begrænse importen fra lande med væsentligt dårligere velfærdsordninger end EU-landene, og kun 29 pct. vil lade EU blande sig i medlemslandenes beskæftigelsespolitik. Og andelen, der svarer ubetinget ja til disse spørgsmål er meget lille.

Selvom vælgerne altså opfatter sikringen af den sociale tryghed som én af de vigtigste grænseoverskridende udfordringer til de europæiske lande, er der altså fortsat ringe støtte til at give EU en større rolle. EU skal hjælpe med til at sikre det økonomiske fundament for velfærden og kan eventuelt understøtte de enkelte landes egne initiativer for at støtte udsatte grupper. Men EU skal ikke bestemme forsørgelsesniveauet – dét er vælgerne skeptiske eller negative overfor.

Deltagernes holdninger til den sociale tryghed afspejler kun i nogen grad, hvilket parti de stemmer på til folketingsvalget. Den kritiske holdning på dette punkt har slået rødder i hele det politiske landskab.

4.4. EU og naboerne

Ingen af EU's nabolande har direkte et flertal af deltagerne imod sig, når det gælder fremtidigt medlemskab af unionen, men kun Norge, Island og Schweiz ønskes optaget hurtigst muligt. Døren står på klem for Tyrkiet og landene på Balkan. Det er dog en absolut betingelse, at kommende EU-lande lever op til krav om demokrati, retssikkerhed og menneskerettigheder.

Hvor går EU's grænser? Hvilke nye lande bør unionen optage eller udvide samarbejdet med? Og hvilke krav skal der lægges vægt på, når argumenterne for og imod et nyt ansøgerland skal vejes mod hinanden? Det var hovedtemaet i Europahøringens sidste tredjedel, der foruden gruppediskussioner gav deltagerne mulighed for at stille spørgsmål til et politisk panel.

Jeg synes politikerne svarer meget sobert på vores spørgsmål, selv om de nok ikke for alvor ændrer deres egne holdninger. Men det er flot, at arrangementet er lavet så balanceret og neutralt. Alle synsvinkler er repræsenteret, og det er jo en sag, hvor der er gode argumenter både for og i mod.

Asbjørn Rasmussen, Kastrup
– lørdag eftermiddag

Deltagerne blev efterfølgende spurgt til optagelseskriterier og bedt om at anvende dem på et udvalg af EU's nabolande. Det klart højest prioriterede krav er demokrati, retssikkerhed og menneskerettigheder. Det opfatter vælgerne som ufravigeligt. Også muligheden for at sikre fred og stabilitet tæller som et vigtigt argument efterfulgt af, at optagelsen vil gavne ansøgerlandet økonomisk. Noget længere nede på listen findes fordelene ved, at borgere og virksomheder kan etablere sig på tværs af grænserne. Lavest tilslutning får to krav om, at ansøgerlandet skal have kristendommen som dominerende religion eller en kultur, der minder om den danske.

Deltagerne svarede på præcis de samme spørgsmål inden høringen, og der viste sig kun relativt få forskudninger mellem de to målinger. Dog er tre krav flyttet markant længere ned på listen. Det gælder kristendoms-kravet, ansøgerlandets borgeres og virksomheders mulighed for at etablere sig i EU samt spørgsmålet om, hvorvidt ansøgerlandets kultur minder om den danske.

Generelt kan man spore en moderat større rummelighed efter høringen, idet næsten alle optagelseskrav synes slækket en smule. Dog er bekymringen øget lidt for, at EU bliver så stort, at samarbejdet går i stå.

Rangordningen af kravene og deres tilslutning før og efter høringen fremgår af tabel 4.4.1.

Tabel 4.4.1: Krav til nye medlemslande

Deltagernes prioritering af kravene til nye ansøgerlande efter høringen. Pilene viser ændringer i point i forhold til telefoninterview med deltagerne inden høringen

Indeks: 0 point: slet ingen vægt – 100 point: Meget stor vægt

	1. at ansøgerlandet lever op til EU's krav om demokrati, retssikkerhed og menneskerettigheder	94
	2. muligheder for at sikre fred og stabilitet	82
	3. at det gavner ansøgerlandets politiske og økonomiske udvikling at være med i EU	69
	4. at ansøgerlandet har en velfungerende markedsøkonomi	65
	5. at EU ikke må blive for stort, fordi samarbejdet så risikerer at gå i stå	62
	6. at det bliver lettere for danske borgere og virksomheder at etablere sig i ansøgerlandet	62
	7. at det bliver lettere for ansøgerlandets borgere og virksomheder at etablere sig i EU	56
	8. at ingen lande på det europæiske kontinent må udelukkes fra EU-medlemskab	54
	9. at det bliver dyrt at optage ansøgerlandet	49
	10. at ansøgerlandets kultur minder om den danske	30
	11. at kristendommen er den mest udbredte religion i ansøgerlandet	30

Note: Antal svar varierer mellem 361 og 419.

Spørgsmaalsformulering: "Hvilke forhold skal politikerne lægge vægt på, når der kommer ansøgninger fra lande uden for EU. Du kan svare fra 0 – slet igen

vægt til 10 – meget stor vægt?" I telefoninterviewene blev kravene læst op i tilfældig rækkefølge

En nærmere analyse af svarfordelingerne viser, at deltagerne er mest indbyrdes uenige om, hvorvidt nogen lande på det europæiske kontinent må udelukkes fra EU, samt om de to krav, der handler om religion og kultur. Netop disse udsagn deler befolkningen i højere grad end de fleste andre af høringens spørgsmål.

Medlem eller nabo

Deltagerne blev også bedt om at vurdere en række navngivne nabolandes relation til EU – enten i form af et egentligt medlemskab eller som et udvidet samarbejde. Figur 4.4.2. viser deltagernes holdning til, hvilke lande der her og nu eller senere kan blive medlemmer af unionen.

Deltagernes svar viser en meget nuanceret stillingtagen til spørgsmålet om medlemskab. På den ene side har intet land et flertal imod sig, på den anden side er der kun flertal for at optage Norge, Island og Schweiz hurtigst muligt. Alle de øvrige lande kan altså ifølge flertallet eventuelt optages på længere sigt.

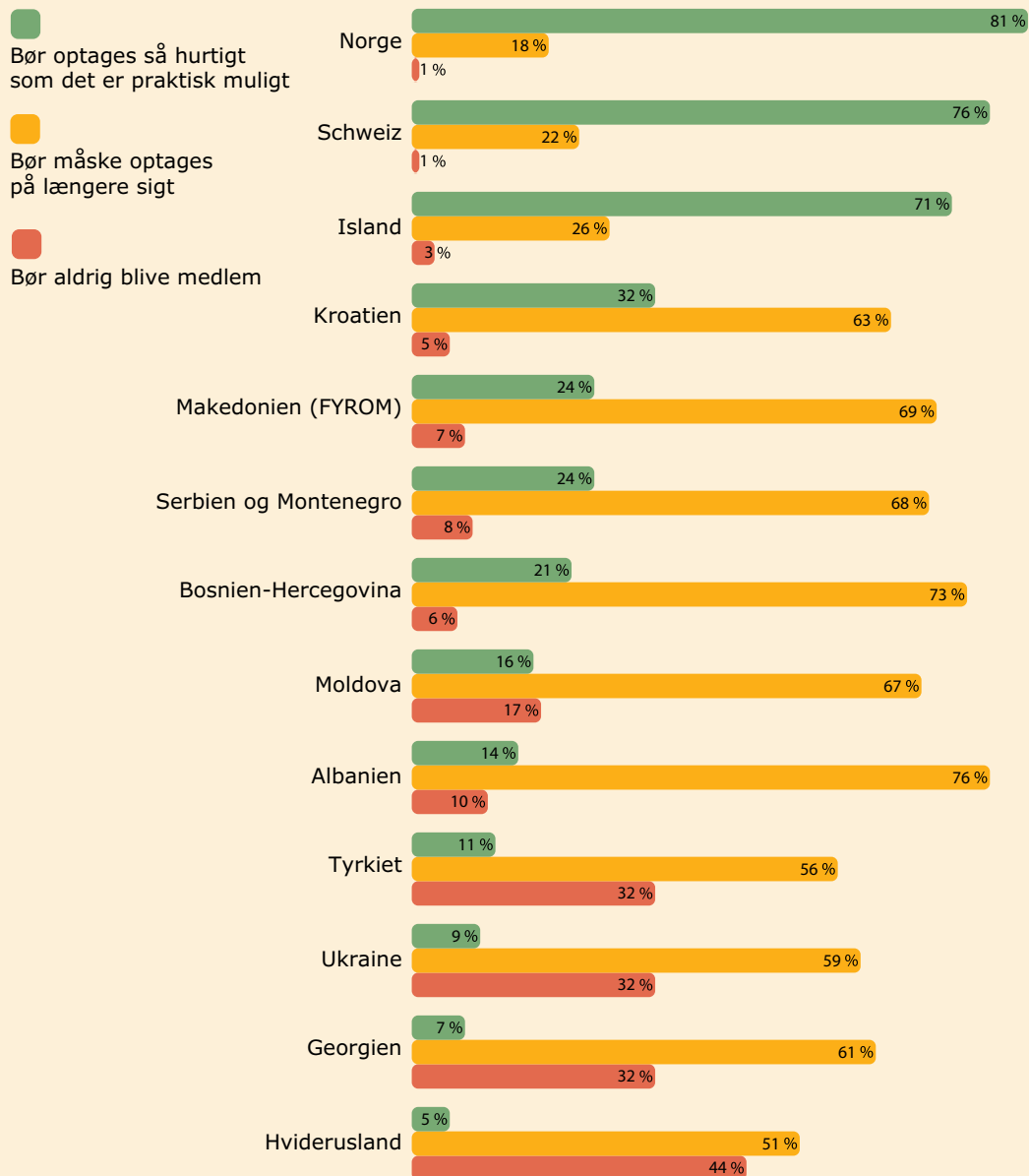
Bare i vores lille 20-mands-forsamling er der mange synspunkter. Vi er også et bredt spektrum af befolkningen – fra skolelærere til fiskere, taxachauffører og landmænd. Vi har alle sammen et eller andet i bagagen i forhold til EU. Enten noget vi er stolte af eller utilfredse med. Det er svært at diskutere, men demokrati er også en svær sag. Det er i hvert fald godt, at vi gør forsøget. Og det ender jo som regel også i et positivt resultat.

Per Sandal Jakobsen, Christiansfeld
– lørdag formiddag

Deltagerne er mest skeptiske over for Hviderusland, som 44 pct. mener aldrig bør optages som medlem. Det bør Georgien, Ukraine og Tyrkiet heller ikke ifølge 32 pct. af deltagerne. I de traditionelle danske meningsmålinger har der endnu aldrig været flertal for Tyrkiets optagelse i EU. I denne måling vurderer hele 56 pct., at Tyrkiet måske bør optages på længere sigt.

Figur 4.4.2: En dør på klem for alle naboer

Deltagernes holdning til udvalgte nabolandes medlemskab af EU
Spørgeskema søndag eftermiddag.

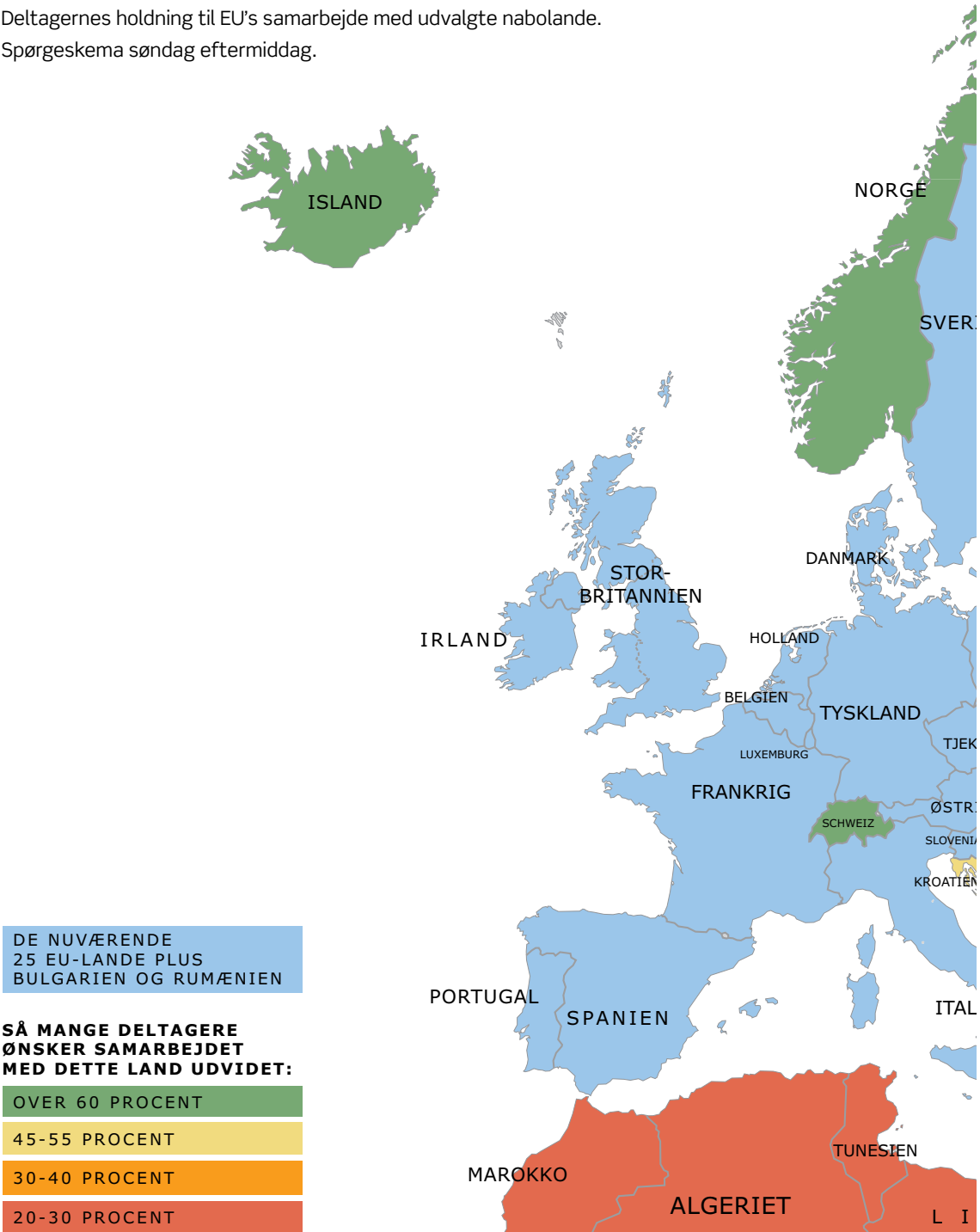
Note: Antal svar varierer mellem 407 og 419.

Spørgsmålsformulering: "Bør følgende lande efter din mening optages hurtigt, måske senere eller aldrig som medlem af EU?" De mulige svar var: "Bør

optages så hurtigt som det er praktisk muligt, Bør måske optages på længere sigt, Bør aldrig blive medlem, Ved ikke".

Figur 4.4.3: Nabosamarbejdet

Deltagernes holdning til EU's samarbejde med udvalgte nabolande.
Spørgeskema søndag eftermiddag.

Note: Antal svar varierer mellem 281 og 342.

Spørgsmålsformulering: "Bør EU samarbejde med følgende lande mere, mindre eller som i dag?"

Deltagerne blev derefter bedt om at tage stilling til, hvordan samarbejdet med udvalgte lande skal udvikles i fremtiden. Kortet i figur 4.4.3. viser, at deltagerne inddeler landene i fire hovedgrupper:

- Island, Schweiz og Norge, som der er et klart flertal for at udvide samarbejdet med.
- Tyrkiet og landene på Balkan. Her mener omkring halvdelen af deltagerne, at samarbejdet skal udvides, og kun få, at det skal mindskes.
- Ukraine ligger alene i en mellemklasse under Balkan og Tyrkiet, men samtidig over den sidste gruppe af lande. 38 pct. af deltagerne ønsker, at EU udvider samarbejdet, mens kun 6 pct. vil mindske det.
- Bagtroppen udgøres af landene i Mellemøsten og Nordafrika samt Hviderusland, Georgien og Aserbajdsjan, som kun omkring hver fjerde deltager ønsker, at EU skal udvide samarbejdet med. Deltagerne synes altså at have en forholdsvis klar forestilling om, hvor bredt geografisk EU-samarbejdet skal strække sig.

Ola Jørgensen

Journalist, partner i Communico.

FOLKETINGET & TV2
EUROPAHØRING 2006

TV2

FOLKETINGET & TV2
EUROPAHØRING 2006

4V

5. Borgernes EU

“Folkehøringen tegner et ganske klart billede: 1) EU har for indviklede arbejdsgange. 2) Der er for dårlig kontrol med EU's penge, og 3) EU's landbrugspolitik reformeres ikke nok. Vi er meget enige i kritikpunkterne. De er velkendte, og de skal tages seriøst”

AF PER STIG MØLLER OG ANDERS FOGH RASMUSSEN

I næste måned skal EU-landene på et topmøde i Bruxelles tage stilling til, hvad der skal ske med den tænkepause om EU's fremtid, der blev igangsat i kølvandet på det franske og hollandske nej til forfatningstraktaten sidste år. Meget taler for, at tænkepausen vil blive forlænget. Det skyldes først og fremmest den fortsatte usikkerhed om forfatningstraktatens skæbne. Frankrig og Holland skal først igennem præsident- og parlamentsvalg i maj 2007, før de vil kunne give et bud på, hvordan EU kommer videre.

Hensigten med tænkepausen har været at give Europas regeringer og befolkninger tid til at overveje, hvordan fremtidens EU bør indrettes. I Danmark besluttede regeringen og et bredt flertal i Folketinget at organisere en bred folkelig debat. Folketingets Europaudvalg tog sammen med en række bevægelser opgaven på sig og lagde rammerne for EU-debatten under overskriften “Borgernes Dagsorden”. Vi har således i de seneste måneder haft gode muligheder for at gå ind i en seriøs debat om EU, som for en gangs skyld ikke bare har handlet om ja eller nej til en traktat, men om konkret politik. Et godt eksempel var den folkehøring, som Folketinget i samarbejde med TV2 organiserede på Syddansk Universitetscenter i Odense den 29.-30. april. I folkehøringen deltog 400 borgere, som i løbet af weekenden diskuterede EU med hinanden såvel som med politikere og eksperter. Det kom der interessante og opløftende resultater ud af.

På baggrund af resultaterne af den danske tænkepause om EU's fremtid vil vi i denne kronik gerne slå tre budskaber fast fra regeringens side. For det første at konklusionerne på tænkepausen viser, at danskernes ønsker og forventninger til fremtidens EU flugter godt med regeringens linje i EU-politikken. For det andet at regeringen og Folketinget vil drøfte, hvordan resultaterne af tænkepausen i Danmark kan spille ind i drøftelsen om Europas fremtid, og udmøntes i konkrete tiltag på europæisk plan. For det

tredje at spørgsmålet om forfatningstraktatens skæbne ej heller på kort sigt må skygge for EU's kerneopgave, som er at skabe konkrete resultater til gavn for borgerne.

Regeringens og partiernes rolle i tænkepausen har først og fremmest været at lytte. Det har været vores tur til at sidde på tilhørerrækkerne og lade andre debattere. Det er vores indtryk, at der er en bred fælles forståelse af, hvad det er for udfordringer og problemer, EU står overfor – uanset de politiske meningsforskelle, der ellers skiller vælgere og partier i Danmark. Konklusionerne på debatten – ikke mindst på folkehøringen – tegner ikke et billede af et Danmark delt i to, sådan som det altid har været indtrykket efter de store folkeafstemninger med en stor anti-EU befolkningsgruppe overfor en stor EU-begejstret befolkningsgruppe. Indtrykket er snarere, at et bredt flertal af danskerne deler en i udgangspunktet positiv, men også kritisk og under alle omstændigheder praktisk tilgang til EU.

Udgangspunktet for de sidste måneders debat har da også været et andet end ved folkeafstemningerne. Fokus har været på det konkrete – ikke på institutioner og paragraffer. Tænkepausen har særligt koncentreret sig om tre spørgsmål.

- Hvilke grænseoverskridende problemer lægger borgerne særligt vægt på, at EU skal løse?
- Hvad anser borgerne for de største problemer i EU-samarbejdet?
- Hvor skal EU's grænser gå?

Grænseoverskridende problemer

For så vidt angår de grænseoverskridende problemer, som borgerne mener, at EU skal prioritere, er vi meget enige i de konklusioner, der tegner sig. Folkehøringen viste, at terrorisme, grænseoverskridende miljøproblemer, forskning og teknologisk udvikling og social tryghed er opgaver, som borgerne mener, at EU bør lægge særligt vægt på at løse.

Det ligger i meget fin forlængelse af regeringens forslag til, hvor kræfterne skal lægges i EU-samarbejdet. Regeringen har i sine indlæg i tænkepausedebatten peget på tre store opgaver for EU i de kommende år.

For det første skal vi sikre, at Europa bliver i stand til at skabe vækst og beskæftigelse i fremtiden. Det kræver massive investeringer i forskning og uddannelse – også på EU-plan. Det kræver en videreudvikling af det indre marked. Det kræver, at vi bekæmper protektionisme og statsstøtte. Og det kræver, at vi i Europa hjælper hinanden med at gennemføre de nødvendige strukturreformer. Det er alt sammen forudsætningen for, at vi i Europa på længere sigt kan sikre velstand og social tryghed.

Den anden store opgave er at sikre borgerne tryghed og sikkerhed i

forhold til grænseoverskridende problemer. Det handler f.eks. om miljø- og klimabeskyttelse og om forbruger- og fødevarer sikkerhed. Og det handler om, hvordan vi effektivt bekæmper terrorisme, organiseret kriminalitet og illegal indvandring.

EU har leveret klare resultater – ikke mindst på miljøområdet. Vi har vedtaget fælles EU-regler om luft, vand, affald og kemikalier. Og EU-reglerne forbedrer miljøet – også i Danmark. Et helt konkret eksempel på EU-reglernes betydning er, at udslippet af forurenende stoffer fra motor-køretøjer er halveret i de sidste 15 år. Men det er klart, som det fremgår borgerhøringen, at EU skal arbejde videre og opnå flere konkrete resultater på miljøområdet.

Den tredje store opgave er at styrke EU's evne til at varetage europæernes interesser på den internationale scene. Hvad gør vi ved den fattigdom, ufred, ufrihed og ustabilitet, som sender mennesker på flugt mod Europa? Hvad gør vi ved de globale miljø- og klimaproblemer? Hvad gør vi ved sikkerhedspolitiske trusler som f.eks. spredning af masseødelæggelsesvåben?

Vi bør give EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik et grundigt eftersyn, så Europa kan optræde mere effektivt og handlekraftigt på den internationale scene. Med vores velstand og demokratiske traditioner har vi alle muligheder for global indflydelse, og med muligheden kommer ansvaret. Det kræver bedre koordination, kortere beslutningsgange og flere ressourcer til EU's udenrigspolitiske repræsentant, Javier Solana. At en styrket udenrigspolitisk EU-profil kan være til stor gavn for medlemslandene, blev tydeligt illustreret under Solanas rundrejse i Mellemøsten under tegningsagen, hvor han forsøgte at dæmpe gemytterne.

De største problemer i EU

Det andet centrale spørgsmål i tænkepausedebatten har været, hvad borgerne mener er EU's største problemer. Også her tegner folkehøringen et ganske klart billede: 1) EU har for indviklede arbejdsgange. 2) Der er for dårlig kontrol med EU's penge, og 3) EU's landbrugspolitik reformeres ikke nok. Vi er meget enige i kritikpunkterne. De er velkendte, og de skal tages seriøst.

Både den siddende og foregående regeringer har arbejdet for en bedre kontrol med EU's penge og for reform af landbrugspolitikken. På begge områder har vi opnået fremskridt. Der er indført skrappe kontrolmekanismer i EU's finansforvaltning, og udgifterne til EU's landbrugspolitik udgør en stadig mindre del af EU's samlede budget.

Men der er stadig meget at gøre. Vi ser stadig eksempler på svig med EU-penge. Det sker i øvrigt oftest i medlemsstaterne og altså ikke i

Bruxelles. Den fælles landbrugspolitik udgør fortsat en alt for stor andel af EU's samlede budget, som hellere skulle investeres i forskning og uddannelse. Men udviklingen går i den rigtige retning. Andelen til landbrugspolitikken er faldende. Samtidig blev der gennemført en større reform i 2003, som har bragt landbrugsordningerne ind på et mere markedsorienteret og WTO-tilpasset spor. Det har været dansk politik i årevis.

Hvad angår kritikken af EU's indviklede arbejdsgange, kan det være svært at finde den rigtige løsning. De indviklede arbejdsgange skyldes netop ofte, at lande som Danmark ikke ønsker enklere løsninger. Sat på spidsen ville det den enkleste løsning være en føderalstat med én lovgivningsprocedure – ligesom i en nationalstat. Det ville være til at gennemskue. Men vi vil jo netop ikke have en stat. Vi vil fortsat have et EU, som gør en indsats på nogle områder og blander sig helt uden om på andre. Et EU, hvor medlemsstaterne fastholder en vetoet på nogle områder og træffer beslutninger med flertal på andre. Større hensyntagen til de enkelte medlemslande gør selvsagt samarbejdet mere indviklet og beslutningsgangene mere komplicerede. Det var i øvrigt opløftende, at deltagerne i folkehøringen var sig dette dilemma klart bevidst og foretrak national hensyntagen frem for overnational enkelhed.

Når det er sagt, skal vi naturligvis arbejde videre for at forenkle EU's arbejdsgange og ikke mindst for at skabe mere åbenhed og gennemsigtighed i EU. Forfatningstraktaten indeholdt faktisk store fremskridt i den retning. Også her er der de seneste år blevet sat danske fingeraftryk på de fremskridt, som trods alt er opnået. Danmark er gået forrest i bestræbelserne på at øge åbenheden omkring møderne i EU's ministerråd. I løbet af det sidste år er det blevet besluttet at sende dele af ministertermøderne live på Internettet. Opgaven vil i den kommende tid bestå i at få alle forhandlingerne i EU's ministerråd vedrørende lovgivning, der vedtages i fællesskab med Europa-Parlamentet, gjort offentligt tilgængelige med mindre, at meget stærke grunde taler imod det.

EU's grænser

Det tredje centrale emne i debatten har været spørgsmålet om EU's grænser. Det er et spørgsmål, som i stigende grad optager den europæiske dagsorden. Deltagerne forholdt sig meget balanceret til dette spørgsmål på folkehøringen. Heller ikke her er befolkningen delt i to. Der er ikke en massiv kategorisk modstand mod videre udvidelse af EU, men der skal stilles krav til potentielle medlemslande – ikke mindst hvad angår demokrati, retssikkerhed, menneskerettigheder. Det er rigtigt, at vi danskere prioriterer de værdier, som i mere end to årtusinder har formet udviklingen i Europa. Lige fra det antikke Grækenland, op gennem den kristne middel-

alder, henover oplysningstiden og frem til det moderne velfærdssamfund. Det vidner om et åbent syn på, hvad det er, der definerer det europæiske fællesskab.

Vi mener, at resultatet af folkehøringen er udtryk for en meget realistisk og nøgtern tilgang til den videre udvidelse. Det er en tilgang, som vi deler. Gennem hele EU's historie har udvidelsen været dét centrale instrument, når det gjaldt om at udbrede den frihed, sikkerhed og velstand, som vi har i Vesteuropa. Den politik har været en kolossal succes.

Når det er sagt, er det også klart, at udvidelsespolitikken har sine begrænsninger som stabilitetskabende instrument. Der er grænser for, hvor hurtigt og hvor langt EU kan udvides, hvis EU-samarbejdet skal fastholde sin evne til at levere løsninger på Europas udfordringer

Spørgsmålet om EU's ydre grænser trænger sig derfor naturligt mere på. Principielt og ifølge den grundlæggende Rom-traktat kan alle demokratiske, europæiske lande blive medlem af EU, men det forudsætter, at EU er i stand til at kapere en udvidelse. Ellers går det EU som båden, alle springer i, hvorefter den går ned! Vi bliver derfor nødt til at tage EU's evne til at absorbere nye medlemmer meget alvorligt. EU skal bevare sin sammenhængskraft og evnen til at træffe beslutninger. Ellers bliver det jo ikke til gavn for EU's egne borgere.

Vi bliver derfor nødt til at udvikle en attraktiv naboskabspolitik. En politik, som tilbyder støtte og reformredskaber til lande, som ikke med det første kan komme i betragtning til EU-medlemskab.

Vi ser for os, at vi på sigt bevæger os mod et større paneuropæisk økonomisk område. Et område med frihandel og økonomisk samarbejde mellem EU og EU's nabolande. Vi må sikre, at nabolandene:

- i et omfang kan få adgang til at deltage i EU's indre marked
- kan deltage i en række EU-programmer, fx udveksling af studerende, forskningsprogrammer osv.
- kan modtage økonomisk støtte til reformer – f.eks. til korruptionsbekæmpelse, effektivisering af grænsekontrol og reform af retsvæsen.

Det er ideer, som regeringen vil arbejde videre med i den kommende tid.

Forfatningstraktatens fremtid

Lad os slutteligt sige et par ord om forfatningstraktaten, som jo er anledningen til, at vi har gennemført tænkepausen. Forfatningstraktatens skæbne er stadig uvis. Vores bud er, at der ikke kommer en afklaring foreløbig. Vi forventer, at tænkepausen på topmødet til juni vil blive forlænget.

Det er selvsagt en ærgerlig situation, for forfatningstraktaten er god

set med danske øjne. Den indeholder konkrete fremskridt i forhold til de udfordringer og opgaver, EU står overfor. Den sikrer det udvidede EU's beslutningsdygtighed og sammenhængskraft. Den skaber klarhed om, hvad EU er og det værdigrundlag, EU bygger på. Derfor havde vi meget gerne set traktaten ratificeret.

En vedtagelse af den nye traktat ville også have givet os lejlighed til derefter at tage de danske forbehold op til overvejelse igen. Men vi må respektere resultatet af folkeafstemningerne i Frankrig og Holland. Så længe Frankrig og Holland ikke kan godkende traktaten, er den lagt på hylden, hvorfra de 15-lande, der faktisk har ratificeret traktaten gerne ser den hentet uændret ned. Situationen er derfor uafklaret, mens vi venter på Frankrigs og Hollands bud.

Uanset, hvordan diskussionen om forfatningstraktaten ender, er de udfordringer, som EU står overfor, de samme. Det udvidede EU – med snart 27 lande – skal kunne fungere effektivt – og varetage europæernes interesser. Det er vores ansvar at bidrage til, at det sker. Den danske debat under tænkepausen har givet regeringen et godt grundlag at gå videre på. Regeringen vil op til EU-topmødet i næste måned drøfte med Folketingets partier, hvordan vi skal få sat det bedst mulige danske fingeraftryk på topmødets beslutning om tænkepausen og på det videre forløb. Vi vil tage udgangspunkt i resultaterne af den danske tænkepause, og vi vil tage afsæt i den politiske aftale om "Danmark i det udvidede Europa", som regeringen indgik med Socialdemokraterne, de Radikale og SF i november 2004. Den helt centrale målsætning i det videre arbejde er klar. Vi skal bidrage til, at Europa fremover kan levere konkrete resultater på de udfordringer, som vi europæere står over for.

En kortere version af dette indlæg er tidligere bragt som kronik i Jyllands-Posten.

6. Folkehøringen som demokratisk eksperiment

Deltagerne ved folkehøringen imponerede ved deres engagement, men også ved deres vilje og evne til at lytte og tage hinandens argumenter alvorligt. Under de rette betingelser kan 20 vildt fremmede mennesker sagtens drøfte europapolitik i dagevis – på en både konkret, visionær og behagelig måde.

AF METTE NØRBJERG

“Jeg er sgu blevet overrasket over mig selv. Normalt er jeg ret hård i filteren og kan godt have tendens til at tvære folk. Men her har jeg lyttet til og talt med folk, som jeg er hamrende uenige med. Og jeg har endda lært noget af dem. Jeg er faktisk lidt stolt af mig selv, for det er første gang, at jeg på den måde har kunne styre mig i en politisk diskussion.”

Sådan sagde en 70-årig mand ved afslutningen af i alt seks timers intenst gruppearbejde i en af de 21 grupper, der tilsammen udgjorde folkehøringens pumpende hjerte. Og jeg ved, at de professionelle ordstyrere i grupperne deler både overraskelsen og stoltheden over, at den demokratiske samtale lykkedes så godt.

Hvor sandsynligt er det, at 20 mennesker i alle aldre, fra alle egne af landet, med vidt forskellige erhverv og politiske holdninger – som aldrig har mødt hinanden før og hvoraf flertallet aldrig har deltaget i noget lignende – går sultent ombord i dialogen om et af tidens mest komplicerede politiske emner?

Det minder en del om humlebien, der ikke burde kunne flyve. At grupperne alligevel summede af både tale- og lyttelyst, kræver et par gode forklaringer:

- **Taget alvorligt.** Vi sporede hos deltagerne dels en følelse af at være særlig udvalgt til at deltage, dels en tro på at de blev taget alvorligt af arrangører og politikere. Folk følte sig generelt talt op til og behandlet som de hovedpersoner, de var. Og det kvitterede de for ved at gå konstruktivt

og engageret til sagen. Den tillid står og falder med, at arrangementet ned i alle detaljer signalerer respekt for deltagerne.

- **Klare spilleregler.** Deltagerne fik fra første færd at vide, at gruppens opgave var at udveksle synspunkter, ikke at blive enige. Der skulle være plads til alle holdninger, og alle blev opfordret til at tale, så andre får lyst til at lytte, og lytte, så andre får lyst til at tale. Og sådan blev det. I hvert fald erklærede 92 pct. af deltagerne bagefter, at diskussionerne i gruppen var præget af lydhørhed over for andres argumenter.
- **En tryk base.** Deltagerne mødtes i alt fire gange i den samme gruppe. Det betød, at de fik god mulighed for at opbygge kendskab og tillid til hinanden. Resultatet blev ofte et stærkt indbyrdes sammenhold i gruppen, som gav mange nyt mod på at tage ordet – både i gruppen og foran de 400 andre deltagere (og snurrende tv-kameraer).
- **Fri af politiske fordomme.** Mange deltagere sagde uopfordret, at det var en befrielse at diskutere med folk uden at kende deres politiske ståsted. Det betød, at deltagerne i høj grad mødte hinanden som personer – ikke som politiske stereotyper: en “klassisk konservativ”, en “typisk nej-siger” etc.
- **Professionelle ordstyrere.** I de afsluttende spørgeskemaer var der topkarakterer til ordstyrerne. Ifølge mere end 9 ud af 10 deltagere sikrede de, at alle kunne komme til orde, at der var en positiv stemning i gruppen og at emnet blev belyst fra mange vinkler – samtidig med at de selv forholdt sig helt neutrale i debatten. Betydningen af en sikker håndtering af en svær og ofte tidspresset debat, kan næppe overvurderes.

Og sidst men slet ikke mindst: Folk flest er faktisk interesserede i den verden, der omgiver dem. Og selv om de ikke alle kan Nicetraktaten på fingrene, ved de godt, hvilke værdier og principper de tror mest på. Langt de fleste kan og vil gerne både blive klogere og få udfordret deres fordomme, hvis det ellers sker på en ordentlig måde.

Europæiske argumenter

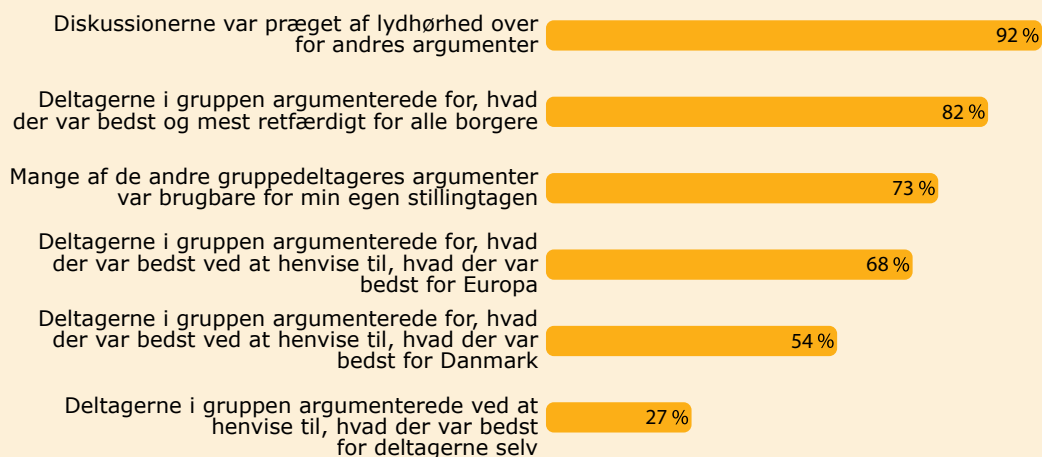
Mange mener, at skal man diskutere EU med vælgerne, må man tale om det, der optager dem i hverdagen. Argumentet kan godt virke lidt nedladende – i retning af, at naboen nok har svært ved at kigge ud over sin egen næsetip og derfor heller ikke har blik for de store linjer.

Deltagernes måde at drøfte EU på i grupperne er i den sammenhæng tankevækkende. Som det fremgår af figur 6.1. vurderer deltagerne selv, at

der først og fremmest blev argumenteret med henvisning til, hvad der var bedst for Europa. I anden række talte argumenter, der peger på Danmarks fordele, og først i sidste ende blev der talt ud fra helt personlige gevinster. Og det billede bekræftes til fulde af de rapporter, de enkelte ordstyrere har aflagt om forløbet i deres gruppe.

Figur 6.1: Europa først

Deltagernes vurdering af indholdet i gruppediskussionerne
Spørgeskema ved høringens afslutning, pct.

Note: Antal svar varierer mellem 370 og 380. Svarkategorierne helt enig og enig er slået sammen.

Formentlig skyldes en del af denne uegennyttighed, at det ikke er god tone at argumentere ved at henvise til egne fordele. Ingen ønsker at fremstå som egoister, og der ligger nok en vis social og politisk prestige i at hæve blikket mod et højere formål. Men det er næppe hele forklaringen.

For det første virkede det som om, at deltagerne hellere ville bruge tænkepausen til at diskutere idealer og principper end tekniske detaljer. I gruppe efter gruppe efterspurgte de **visionen** for Europa. De ville gerne med ombord, hvis de vidste, hvor toget kører hen – og hvorfor.

For det andet var der under hele arrangementet et stærkt fokus på de grænseoverskridende udfordringer, som er fælles for alle europæere.

Det fik formentlig mange til at tænke, at måden at drage omsorg for sig selv (og sin nation) er ved at drage omsorg for alle. På den måde afspejlede – eller forstærkede – høringen en høj bevidsthed om globaliseringen og nationernes forbundethed.

Borgerdrevet innovation

Europahøring 2006 var ikke uden skønhedsfejl. Først og fremmest var programmet for komprimeret. Mange deltagere og ordstyrere gav udtryk for, at spændende diskussioner ofte måtte afbrydes, netop som de var kommet godt i gang. Og selv om de fleste nok fandt det spændende at formulere spørgsmål til politikere og eksperter, savnede en del alternative kanaler til at bringe gruppens budskaber og forslag videre til de andre deltagere – og til offentligheden.

Det har været et par meget intense dage. Og at skulle svare på et langt spørgeskema til allersidst var altså for voldsomt. Det havde været rart at kunne tage det med hjem og besvare det i ro og mag. Generelt er det gået alt for stærkt, og der har været for mange emner at holde styr på. Jeg glæder mig i hvert fald til at komme hjem og fordøje alle de mange indtryk.

Jette Lauritzen, København
– lige efter høringen

Inden for folkehøringskonceptet kan programmet og metoderne varieres på mange forskellige måder. Europahøring 2006 var én af dem. Og den var rigtig velegnet til både at stimulere dialog og til at afdække hovedtræk og nuancer i deltagernes holdninger. I kommende høringer vil man fx kunne eksperimentere videre med nye måder at inddrage eksperter og politikere på.

Er det fx givet, at det er borgerne, der skal udspørge politikerne og ikke omvendt? Burde politikerne spille en mere direkte og aktiv rolle i gruppernes arbejde? Og kunne høringen omfatte andre metoder, som mere aktivt forsøgte at kombinere borgeres, eksperters og politikeres viden og værdier til nye løsninger på konkrete problemer – en slags borgerdrevet demokratisk innovation?

Jeg håber, den erfarne EU-embedsmand Niels Ersbøll har ret, når han i det interview, der gengives i tekstboksen, spør folkehøringsmetoden en lys fremtid – både herhjemme og i andre EU-lande. Det ville da være et flot

Høringer tager folk alvorligt

“Hvis man vil have, at EU-spørgsmål – og mange andre spørgsmål med for den sags skyld – skal blive noget, der interesserer folk, så må man på en eller anden måde give dem anledning til at deltage aktivt. Det her er et opfindsomt bud på, hvordan det kan ske.”

Det vurderede den danske EU-debats grandest old man, Niels Ersbøll, lige efter at have medvirket i det panel af eksperter, høringens deltagere kunne udspørge. Ersbøll var generalsekretær for EU's ministerråd fra 1980 til 1994 og var Danmarks repræsentant i forhandlingerne om Amsterdam-traktaten.

Han mener, at EU kan få rigtig meget ud af sådan et møde mellem borgere, eksperter og politikere. “I det konvent, der forberedte forfatnings-traktaten, forestillede man sig også at inddrage offentligheden – blandt andet via nettet. Men det virkede ikke rigtig. Der manglede den dimension, man finder her på høringen: At spørgsmålene kommer fra folket og ikke omvendt. Det plejer altid at være eliten – både eksperter og politikere – der kender alle detaljerne, som forklarer folk, hvad de skal mene. Det er meget bedre at starte med spørgsmålene,” siger han.

Det er ifølge Niels Ersbøll en styrke, at folkehøringsmetoden giver plads til mange forskellige typer af spørgsmål. Nogle vil bare gerne vide, hvad der egentlig foregår i EU, andre vil gerne forstå hvorfor, og nogle fokuserer på, hvad man kunne gøre for at forbedre EU.

“Det giver en enormt god proces, som man ikke kan skabe i en stiv struktur som en regeringskonference eller i et konvent, hvor dagsordenen er alt for fastlagt på forhånd. Jeg synes personligt, at høringsformen er en genial metode. Og jeg kan godt se for mig, at den breder sig – både herhjemme og i andre EU-lande,” vurderer Niels Ersbøll.

Det betragtes nærmest som en kendsgerning, at det kun kan lade sig gøre at stable en EU-debat på benene i Danmark op til en folkeafstemning. Men den tror Niels Ersbøll ikke på.

“Jeg betragter Europahøringen her som et bevis på, at det sagtens kan lade sig gøre. Men hidtil har man systematisk begået den fejl, at man begynder med at holde et foredrag for folk og sige værsgo. Og så sidder de overvældede og ofte tavse tilbage bagefter og går underligt utilfredse fra mødet, fordi de ikke fik noget brugbart med hjem. Man er simpelthen nødt til at have denne her form for interaktiv dialog,” siger Ersbøll og slutter:

“Jeg er sikker på, at de politikere der er her i dag har taget budskabet med hjem. Et budskab om, hvad folk tænker. Et budskab om, hvad de står usikre overfor. Og måske også den selverkendelse, at de igennem mange år kunne have gjort det meget bedre.”

dansk bidrag til den demokratiske innovation i det europæiske samarbejde, der blev flittigt efterlyst på Europahøring 2006. En folkegave.

Mette Nørbjerg

Organisationspsykolog, partner i Communico. Hun koordinerede ordstyrernes arbejde i forbindelse med Europahøring 2006. Artiklen er skrevet på baggrund af skriftlige evalueringer fra samtlige ordstyrerne samt en efterfølgende rundbordssamtale med seks af dem.

EUROPAHØRING 2006

V2

FOLKETINGET & TV 2
EUROPAHØRING 2006

7. Hvem hørte på Folkehøringen?

Flertallet af danskere stiftede bekendtskab med Europahøringen, der nåede helt ud i lokalpressen og helt ind i tv-stationernes prime time. Personlige historier, politiske konklusioner og demokratiske perspektiver dominerede, da EU-debatten vågnede.

AF ANE SKAK

“Løsningen på Europas problemer skal måske findes i en af Danmarks mindste landsbyer – Bjergby,” skrev Dagbladet Holstebro-Struer den 20. april, da Karsten Sakariassen, Bjergby, var blevet udvalgt til at deltage i Europahøring 2006.

Selvom det var vittigt udtrykt, var det ikke bare en spøg. Folkehøringen handlede om at bringe impulser fra alle dele af landet ind i europadebatten – men også om at få de store europæiske spørgsmål sat til debat henover ethvert havegærde i kongeriget. I den sammenhæng var Dagbladet Holstebro-Struer tiltænkt en vigtig rolle.

Pressedækningen af Europahøring 2006 skulle ramme bredt fra lokalbladet til nationalt tv ved at udnytte hele spektret af mulige vinkler på begivenheden. Det skulle gøres klart, at selv den brede Europavej både ender og begynder i lokale biveje. Vi ville udnytte, at EU-stoffet med folkehøringen og de 400 deltagere ikke blot havde fået en konkret begivenhed at hæfte EU-politikken op på. Medierne havde også fået 400 alternativer til at spørge Tordenskjolds soldater.

Det fik sparket liv i den slumrende debat, skrev Fyns Stiftstidende.

Med TV2 som medarrangør var fundamentet skabt for at tænke i retning af, hvad der under høringen kunne blive til interessant fjernsyn. At tv blev tænkt ind tidligt i forløbet var en klar fordel og kom de endelige programmer til gode.

I alt blev det til godt 3 timers tv op til og under høringen. TV2 Danmark stod for langt det meste af sendefloden, men også TV2 Regionerne og DR bragte indslag i deres nyhedsudsendelser. På TV2's internetkanal Sputnik kunne den særligt interesserede seer følge høringen live og non-stop: 11 timers streamet net-tv med alt fra diskussioner i gruppelokalerne til de store plenumdebatter.

Omfattende mediedækning

I tiden frem til den 5. maj talte 122 medieomtaler af høringen – og opdagede helt sikkert ikke dem alle. Og det var endda, før regeringen og Folketingets Europaudvalg for alvor fik reageret på budskaberne fra Odense.

Dermed vakte Europahøring 2006 genklang langt ud over de ca. 600 deltagere, politikere og observatører, der var samlet en forårsweekend i Odense. De skrevne omtaler var en god blanding af artikler, læserbreve, debatindlæg og dybtgående analyser. Også en kronik og to ledere så dagens lys i forbindelse med høringen.

Det er synd og skam, at det meste man hører om EU er skandalerne og de negative ting. Jeg tror, at der er rigtig mange mennesker, som lavet et godt stykke arbejde i EU og brænder for deres sager. Hvis EU skal få en mere naturlig plads i vores politiske bevidsthed, vil det kræve, at politikerne i højere grad vover at sætte nogle af de følsomme emner på dagsordenen, selv om det kan give dem selv nogle øretæver.

Lone Kirstein Nielsen, Lyngby
– lørdag eftermiddag

Dækningen i de elektroniske medier var uhyre omfattende. Flest seere nåede høringen via TV2's to nyhedsudsendelser lørdag og søndag aften, hvor godt 760.000 seere kiggede med. Også Dags Dato søndag, hvor høringen var et hovedindslag, nåede langt ud – 574.000. Det er kun en spids mere end DR's Profilen, der den 3. juni interviewede statsministeren – i høj grad med udgangspunkt i høringen. Den udsendelse blev set af 564.000 eller hver tredje tv-seer på det pågældende tidspunkt. TV2's 45 minutter lange sammendrag fra høringen lørdag den 29. april blev set af 105.000 seere, mens den direkte transmission af debatten med udenrigsminister Per Stig Møller og Socialdemokraternes formand, Helle Thorning-Schmidt, fik 68.000 til at tænde for fjernsynsapparatet søndag formiddag.

De kunne jo også høre radio. Danmarks Radio transmitterede også mødet med Møller og Thorning-Schmidt og sendte i øvrigt engagerede reportager i Radioavisen hele weekenden igennem.

Det er næppe for meget at konkludere, at flertallet af danskerne på et eller andet tidspunkt har stiftet bekendtskab med Europahøring 2006.

Men hvad mon de fik ud af det? Lad os kigge på, hvilke vinkler pressen betragtede Europahøring 2006 fra, og hvilke historier det gav anledning til i de skrevne og elektroniske medier.

Den lokale deltager

Mediernes omtale inden høringen havde – udover den korte generelle foromtale af programmet og de deltagende politikere – især fokus på en lokal deltager. Overskrifter som **Frisørens vej til Folkehøringen** (Dagbladet Køge, 22. april) og **EU gør mit liv tryggere** (Fyns Stiftstidende, 27. april) er eksempler på de mange artikler, der følger én deltager. Med den lokale deltager i centrum blev folkehøringen til regionalt stof, og EU blev gjort relevant og nærværende via konkrete borgeres forhold til EU.

Også den personlige udviklingshistorie fandt medierne interessant. Artiklen **Europahøringen nuancerede Niels' holdninger til EU** (Viborg Stifts Folkeblad, 2. maj) er ganske typisk for mediernes før-og-efter-historier om høringens effekt på deltagerne.

Ikke kun de lokale og regionale medier valgte at sætte deltageren i centrum. Også landsdækkende medier som fx Berlingske Tidende, Jyllands-Posten, TV2 Nyhederne og TV2 Dagsdato vinklede stoffet personligt. Det hårde EU-stof, hvorom mediernes klagesang over manglende læserinteresse ofte har lydt, fik dermed en blød åbning, som læseren kunne gå ind af. Ofte var det ikke de mest dybtborende artikler, hvad præsentationen af EU-stoffet angår. Men man kunne med ét se europapolitisk stof i medier, som ellers ikke beskæftiger sig med det.

Debatten i tænkepausen

Et andet tydeligt fokus i medernes dækning var den måde, hvorpå folkehøringen placerede sig i den samlede tænkepauses debatter og tiltag – herunder hvad folkehøringen kunne som metode i et større demokratisk perspektiv.

Folkehøringen var en del af "Borgernes Dagsorden", som allerede før høringen havde beklaget en utilstrækkelig mediedækning og borgerinteresse. Det gav anledning til artikler om Borgernes Dagsorden med overskrifter som **Pseudo-debat for sytten millioner** (Ugebladet A4, 24. maj), hvor folkehøringen blev omtalt som "Et sidste desperat forsøg på at fylde tænkepausen ud." Og tilsvarende i artiklen **Selskabsleg for millioner** (Fyns Stiftstidende, 29. april), hvori projektet højst ses som et festligt nummer.

Andre så derimod høringen som en kærkommen **Kickstart til EU-debatten**. I Jyske-Vestkysten d. 30. april citeres Per Stig Møller eksempelvis for følgende:

“Det er et fantastisk godt arrangement. Jeg vil tage ned til EU’s udenrigsministermøde og sige: Prøv det. Der er jo mange lande, der ikke rigtig har fundet ud af, hvordan man får øget det folkelige engagement og får bragt EU’s måde at tackle hverdagsproblemer ind i debatten”.

Selve folkehøringsmetoden fik også megen positiv fokus og blev af Politiken sammenlignet med det antikke Athen, demokratiets vugge, i **Unionen får hjertemassage i Odense** (29. april). Størst var begejstringen dog hos BT’s chefredaktør Erik Meier Carlsen, der skrev: “Folkehøringen er i sin form og som et muligt redskab i udviklingen af en moderne, politisk debatkultur så væsentlig, at den fortjener al opmærksomhed.” (**Folket høres, 29. april**).

Højdepunkter i programmet

Meget af mediedækningen under selve høringen fokuserede naturligt nok på højdepunkter i programmet – borgernes spørgsmål og politikernes svar – iblandet generelle reportager fra arrangementet. Det programpunkt, der tiltrak sig størst medieopmærksomhed var debatten søndag formiddag, hvor Helle Thorning-Schmidt og Per Stig Møller skulle besvare møde-deltagernes spørgsmål.

At Anders Fogh Rasmussen måtte melde afbud til denne session pga. vejrforholdene på Grønland, gav i sig selv anledning til en række skæve historier i medierne.

Det er sjovere at diskutere med fremmede end med folk, hvis synspunkter man kender. Det har været meget givende, og vi kunne sagtens have brugt endnu mere tid til at finde frem til de rette spørgsmål til politikerne. Selv om jeg som medlem af en vælgerforening allerede var politisk interesseret, har høringen helt sikkert skærpet min appetit på at diskutere EU.

Bjarne Møller Lind Madsen, Bedsted, Thy
– lørdag eftermiddag

Mediernes pluk fra debatten var præget af, at både borgere og politikere hellere ville diskutere konkrete EU-sager end teknik og grandiose visioner. Artiklerne bar titler som **Thorning: Traktat-snak er fortid** og **Per Stig: Store EU-visioner er fortid** (www.politik.tv2.dk, 30. april). Eller som

det senere stod i en leder i Berlingske Tidende: "Danskernes forhold til EU er først og fremmest pragmatisk, så EU skal bare virke!" (**Det praktiske Europa**, 2. maj).

Derimod var den klassiske "sportsjournalistik" om kampen mellem ja- og nej-holdet lagt på hylden. Høringens pragmatiske tilgang til EU's konkrete udfordringer og problemer gav også mange nuancer og facetter i mediedækningen af programmet.

Hovedspørgsmålet blev, hvordan man kunne gøre det eksisterende EU bedre. TV2's sammendrag lørdag aften illustrerede debattens rammer og fokus ved at følge tre "hovedpersoners" udvikling. Indslagene handlede ikke om, hvorvidt deltagerne havde "skiftet hold", men om, hvordan de havde nuanceret deres holdninger til EU og om konkrete forslag til at forbedre unionen.

Det er lidt mærkeligt for mig som gymnasieelev at diskutere politik med vildt fremmede mennesker. I går kom jeg faktisk ikke rigtig til orde. Men i dag har jeg så fået revanche. Nogle i gruppen havde visse – synes jeg – ret oldnordiske holdninger, som det lykkedes mig at argumentere imod. Og pludselig oplevede jeg, at jeg faktisk havde næsten hele lokalet "på min side".

Mads Andersen, Værløse
– søndag formiddag

Terror, Tyrkiet og forenklinger

Mediernes konkrete nedslag i EU-stoffet koncentrerer sig om tre punkter: Terror, Tyrkiet og interne forenklinger af EU.

Både terror og forenklinger havde borgerne selv placeret øverst på listen over EU's og Europas største problemer. Derfor var de på forhånd udvalgt som diskussionstemaer på høringen.

Ritzau skrev efter søndagens krydsild med Helle Thorning-Schmidt og Per Stig Møller, at **Terrorfrygt prægede EU-høring** (1. maj). Bureauets indlæg blev samlet op af rigtig mange andre medier fra Berlingske Tidende til Frederiksborg Amts Avis. Det stærke fokus på terror skal formentlig også ses i lyset af, at emnet generelt stod og står højt på redaktionernes dagsorden. EUobserver lagde vægten på debatten om EU's interne problemer: **Danish**

public calls for simplification of the EU (2. maj). Også TV2 interviewede i et par af lørdagens nyhedsindslag to af høringens eksperter om deres bud på et enklere EU

Mediernes sidste store interesse – Tyrkiets mulige medlemskab af EU – var ikke mindst et resultat af høringens afsluttende debat og sidste spørgeskema. Her erklærede et flertal af deltagerne sig åbne over for tyrkisk EU-medlemskab på længere sigt. Det blev til overskrifter som **Europahøring endte med flertal for tyrkisk EU-medlemskab** (Kristeligt Dagblad, 1. maj). I det hele taget var de håndgribelige resultater fra de tre spørgeskemaer,

Det har været dejligt inspirerende. Vi har fået stillet en masse forskellige spørgsmål. Og jeg synes, at politikerne har svaret rigtig godt på mange af dem. De har i det hele taget virket meget menneskelige, forståelige og humoristisk anlagte. Ellers kender jeg dem jo kun fra tv. Og så har vi haft en fantastisk gruppe. Vi har grint, snakket og diskuteret. Selvfølgelig mest om EU, men vi har da også været rundt om andre spørgsmål.

Karen Inga Jensen, Bjerndrup
– søndag eftermiddag

deltagerne besvarede før, under og efter høringen, godt og vigtigt stof for medierne. Gentagne gange blev resultaterne perspektiveret med et udsagn om, at borgernes EU-dagsorden nu ikke længere står så langt fra politikernes: "Fogh kan sætte sig i flyet til Bruxelles i bevidstheden om, at der er pæn samklang mellem hans egen pragmatiske holdning og danskernes forventninger til EU her og nu", skrev Fyns Stiftstidende under overskriften **Et EU i borgerhøjde** (1. maj).

At borgerne var kommet på bølgelængde med politikerne – eller omvendt – kunne man bl.a. også læse i Ugebrevet Mandag Morgens første analyse af spørgeskemaundersøgelserne. Den konklusion blev blandt andet draget med henvisning til disse resultater. **Demokrati er vigtigere end kristendom** lød én overskrift i Kristeligt Dagblad (1. maj). "De to argumenter, som vejer tungest, er, at udvidelserne bidrager til at skabe fred og stabilitet, og at EU medlemskabet kan være til fordel for det land, der skal være medlem," hed det i Ugebrevet Mandags Morgens analyse **Danskerne klar til større EU** (8. maj).

Fakta om folkehøringens mediedækning (til og med 5. maj)

Medieomtaler i alt	122
Avisartikler	69
Avisnotitser	24
Avisomtaler i alt	93
TV-indslag	16
Varighed i alt	ca. 3 timer
TV2's gennemsnitlige seertal	
Nyhedsindslag	745.000
Hør Danmark	180.000
Live transmission	68.000
Dags Dato	574.000
Radio indslag	13
Varighed i alt	ca. 2 timer
Net-tv live	ca. 11 timer

Fordeling af medieomtalen

Før høringen	34
Under høringen	50
Efter høringen	38
Lokale/regionale medier	52
Nationale medier	69
Internationale medier	1
Akkrediterede mediefolk	38
Akkrediterede medier	18

En cd-rom med TV2's indslag fra høringen kan bestilles hos Folketingets EU-Oplysning.

Og debatten fortsætter...

Europahøringen blev en sten, der skabte mange ringe i vandet. Og debatten efter høringen fortsætter – også ud over denne bogs deadline.

Et bemærkelsesværdigt eksempel var Politikens kronik den 12. maj, der var skrevet af to af dansk Europadebats mest markante skikkelser gennem tiderne: Tidligere generalsekretær for EU's ministerråd Niels Ersbøll, og EU-skeptikernes nestor Jens Peter Bonde, der er medlem af Europaparlamentet for Junibevægelsen.

Kronikken fremlagde en række forslag til demokratisering af EU, som de to var blevet inspireret til under høringen: "Diskussionerne på Folketingets og TV2's borgerhøring var en god oplevelse for os," skrev de blandt andet.

"Almindelige tilfældigt udpegede danskere ved meget mere om EU, end mange i Bruxelles vil tro på. Fra dansk side burde vi søge at få andre medlemslande til at bruge ideen, og vi burde selv gøre folkehøringer til et fast element i forbindelse med nationale drøftelser om unionens udvikling," lød et af forslagene.

Og i DR-programmet **Europa lige nu** (14. maj) tog folketingsmedlemmerne Morten Messerschmidt (DF), Elisabeth Arnold (RV) og samme Jens Peter Bonde fat på at drage deres politiske konklusioner af den rapport til Folketinget, som sammenfatter alle deltageres svar. Dermed vendte de også bladet til det måske allermest spændende kapitel:

Vil vi se nogen af dem på bjerget ændre deres Europapolitiske linje, fordi de har fået tydeligere billede af, hvad man mener i Bjergby? Og vil dét blive tydeligt og troværdigt for os andre, der kun kan følge den slags gennem medierne?

Ane Skak

Dansk Kommunikation (Communico), medieansvarlig for Europahøring 2006.

8. Hearing on Europe 2006

– An English Summary

Over the last weekend in April, 410 Danish electors, selected to broadly represent Danish citizens, discussed the future of the European Union with experts and leading politicians. The Hearing was arranged as a democratic experiment by the Danish Parliament in cooperation with one of the leading Danish TV-stations. The large majority of the participants were very constructive and seriously critical of the cooperation with the European Union, and a majority was open to accept Turkey, the Balkan states and the Ukraine in the future. The media covered the Hearing intensively, and both participants and politicians profited substantially from the arrangement. The Danish Prime Minister finds the results very encouraging and is going to present them to the Union.

BY JACOB ANDERSEN

“The solution of the problems of Europe might be found in Bjergby, one of Denmark’s smallest villages” wrote the “Dagbladet Holstebro-Struer”, one of Denmark’s small local newspapers, on April 20, after that a Bjergby citizen had been appointed to participate in the people’s Hearing about the European Union.

This was, of course, a joke. But not just a joke. Folketinget, the Danish Parliament, had budgeted more than 2 million Euro for involving Danish electors in discussions during the Union’s official pause for thought. The people’s Hearing was to be the most important initiative in this respect. It was planned to gather 400 citizens from all over the country and make sure that the great European questions would be discussed between each and every neighbour in the kingdom. And if the solution was not to be found in Bjergby, where would it be?

The headlines of the debate were written by all parties of Parliament in cooperation with nine popular Danish movements engaged in European issues. The citizens were supposed to make a list of priorities of the transfrontier challenges to European countries and define the Union’s role in their solution. They were also expected to suggest an answer to the Union’s biggest internal problem, namely how the Union should deal with the neighbouring countries wanting to become members of the Union.

The aim of the debate was not only to arouse the interest of the Danish people and show that the politicians want a dialogue, but also to pave the way for opinions that would be more broadly founded with the electors than the usual opinion polls and contributions by representatives of the different sides.

The Hearing took place at Syddansk Universitet in Odense and was arranged by the Parliament and one of the two leading TV-stations, the TV2. Both the Parliament and Prime Minister Anders Fogh Rasmussen had promised in advance to comment on the results of the Hearing. The Prime Minister and the Foreign Minister had also promised to make the citizens' opinions known to the European Council at its meeting in June.

The Method of Hearing

The Europe Hearing 2006 was inspired by the American method called Deliberative Poll. The basic model was developed by an American, Professor James S. Fishkin.

The basic idea is to combine two democratic ideals – deliberation and representativeness.

Deliberation means to balance different points of view of and considerations for the participants in the discussion. This is done by having the participants stating their arguments to defend their opinions, listening to one another and thus obtaining more substantial knowledge of the subject in discussion.

The participants should represent all political convictions in the entire population, and preferably also be like the electors.

The Hearing runs over a weekend, and the participants will, beforehand, receive a package of neutral information. It is imperative that the entire arrangement is neutral to the subject in discussion. Therefore, politicians and experts are selected in a way to ensure that all sides are equally represented, as far as at all possible.

In the Hearing proper the participants have discussions in small groups. They will also meet experts and leading politicians in the plenary sessions, where they are free to put questions to them directly.

Before and during the Hearing, and in its final session, the participants receive a questionnaire with a series of questions. The participants represent a variety of opinions among the citizens, whose opinions will appear from the answers on the final questionnaires, and give an impression of what they would have said if they had got the chance to participate in a similar process with optimum settings for information and discussion.

The people's Hearing is an advanced form of opinion poll making possible subsequent statistical work-up of very large quantities of data about

the electors' quite detailed opinions. It differs considerably from the well-known situation, when you are called by an opinion poll institute while you are cooking dinner with a crying baby on your arm. A hearing gives you a chance to prepare yourself and recall what you actually do know.

At the same time the event is extensively covered by the media, ranging from the Dagbladet Holstebro-Struer and other local newspapers to the national TV-stations.

Transfrontier Consciousness

During March, 2006, 2,505 citizens, selected as a representative group, were called by the survey institute Epinion. They were questioned about a number of European objectives and invited to participate in the Hearing. A good half of them accepted or indicated interest in participating.

The survey was meant to be a point of reference for the results. At the same time it was to create a focus of the debate at the Hearing proper, defining the subjects considered most important by the citizens.

The programme for the weekend, the informative material for the participants and the press, and not least the questionnaires were designed to generate exact answers from the citizens to the subjects which they themselves had prioritized.

The citizens listed 15 transfrontier challenges illustrating different political views on Europe. They were asked to give points according to the amount of energy they found the politicians ought to spend on the different challenges.

In general the answers deny that the electors are only interested in everyday problems. Danish electors' interest in transfrontier problems is significant. The following four subjects were chosen as those demanding the greatest attention:

- international terrorism
- transfrontier environment problems
- research and technological development
- social security in Europe.

International crime was close to the top-4 list of subjects, receiving more than 80 out of 100 possible points.

Next were a number of subjects, ranged approximately equally by the citizens, i.e. about 70 out of 100 points. Among these were safe energy supply, immigration control, strengthening of the competitiveness of Europe, furthering of common foreign policy and cooperation with the developing countries, dealing with conflicts round Europe and strengthening

democracy and human rights outside the Union. Also the protection of consumers' rights was a top priority.

In the final session the participants were put the same questions, in order to compare their answers before and after the Hearing. The result shows that the basic priorities are quite stable. Biggest progress happened for the subject "furthering a common foreign policy", while the subjects originally of low priority, such as "conservation of the national characteristics" and "handling of infectious diseases" was pushed further down the list.

Who should take action?

Who should face the challenges? The European Union or the member countries, or maybe some kind of united efforts?

The last mentioned possibility was preferred by Danish electors, however, they distinguished very clearly between different areas and issues.

In general, less than 10 per cent found that the Union should not play any role in these respects.

In some areas the Union was wanted to be more active. In other areas it should be up to the member states – or somewhere in between.

The Union should play a greater role than today in areas such as trans-frontier environment problems and research and technological development; this was the opinion of more than three out of four participants. And nearly two out of three found that energy, terrorism and crime issues demand a greater effort by the Union.

In other five areas about half of the participants indicate that action by the Union is needed: immigration, common European foreign policy, intensified support to and trade with the developing countries, consumer protection and democracy-furthering efforts outside the Union.

Social security, conflicts in the neighbouring areas, competitiveness, conservation of national characteristics as well as handling of infectious diseases, however, do not demand more action by the Union, - according to the majority.

The electors seem no longer to consider the distribution of tasks as a balance, where more powers to the Union means less work for the member states. A greater role of the Union does not necessarily mean a reduction of the member states' role. As an example, more than 70 per cent of the participants find that the individual member states should do more to intensify research and further technological development.

Critical Danes

The telephone interviews gave an impression of how seriously the citizens take 13 of the items of criticism, often heard in public debate. The points of criticism were to cover different aspects of the European political spectrum and ranged from subjects such as insufficient control of the Union's budget, over reforms wanted of the common agricultural policy, to excessive national egotism and too little breadth of view.

The citizens also had the possibility of prioritizing different aspects of what is often called the Union's democracy deficit. Do the small countries have too little to say, do the citizens or the elected politicians have too little influence on today's Union?

The survey interviews left no doubt that the Danes - in spite of their wish to use the Union more than is the case today - are quite critical of many aspects of the work of the Union. The criticism was not only found with the so-called sceptics, it was rather general. The participants did not become less critical during the discussions, where among other things, they could discuss the points of criticism with Foreign Minister Per Stig Møller, four outstanding Danish experts, politicians known to be critical of the Union, and the President of the Commission, Mr. J.M. Barroso, who was interviewed through a video link, shown on a big screen.

The top scores in this connection were the complicated working procedures of the Union, insufficient control of the Union's budget, and the non-existing reforms of agricultural support. These issues were given more than 80 points out of 100.

Excessive national egotism, insufficient debate across borders and too limited citizen influence got about 2 out of 3 points. Lowest - however not very low - was the criticism of too little influence by the small member states. This issue got about 50 out of 100 points.

This last issue was one of few examples of a marked change in priorities between the telephone survey before the Hearing and the final questionnaires: the influence of the small member states was seen as a lesser problem, whereas the insufficient control of the budget advanced by as much as 11 points, as compared with the survey before the Hearing.

The Union's complicated working procedures got the highest priority in the citizens' criticism during the telephone survey. Therefore the debate had simplification as an important issue during discussions and on the questionnaires.

Simplification is not all that simple

More than half of the participants agree partly or completely that the working procedures of the Union should be made simpler by appointing a foreign minister to be the Union's face externally. The majority also prefers to abolish the presidency rotation, to choose English as common language, and do with one single decision-making process in cases, where the members are unable to agree. On the other hand, only a little more than every three participants support fully or partly the suggestion of reducing the number of commissioners in such a way that the Commission cease to count one from each member state. Only every five participants would agree to a simplification by reducing the role of the European Parliament in the decision-making process.

It is true of most of the Union's internal problems that arguments exist both in favour of and against simplification. Therefore, after the debate, the participants were asked to choose sides in a series of dilemmas on the path towards a more simple Union. It was done by mentioning on the questionnaire two different views on the issue. They were asked to choose the view to which they were more inclined to agree.

It turned out that

- A large majority of the participants were not willing to simplify the decision-making processes at the cost of influence of the small member states.
- Six out of ten participants found that there should be limits to the simplification of procedures, in order to ensure that citizens, enterprises and politicians from all of the 25 countries keep their influence on them.
- Three quarters of the participants value greater transparency of the procedures in the Union higher than the possibility of more efficient solutions.
- Just below two thirds of the participants find that the national parliaments should be involved from the beginning in future amendments to the Treaty – even if it might cause difficulties in negotiating a compromise.

The general impression of the answers is that the participants value the openness and transparency of the Union very much. It is not enough that the Union makes decisions on which the members already agree. But a simplification should, however, not be at the cost of the present influence on decisions by enterprises, citizens, politicians and the small member states.

The European Union and the Neighbours

Where do the Union's borders go? Which new countries should be accepted as members or as cooperation partners? What are the most important criteria in the balancing of arguments for and against membership of a potential member state? That was the main issue in the last third of the Hearing, when the participants had their group discussions as well as a chance for putting questions to a panel of politicians.

The participants were asked to define the most important criteria for acceptance of applicant states. The most important condition would be democracy, as well as legal and human rights. Those conditions were considered beyond discussion. Also the possibility to secure peace and stability was an important argument. The next argument was that membership should be to the benefit of the economic development of the applicant state. Further down on the list of priorities was the advantage of citizens and enterprises being able to set up businesses across national borders. On the bottom of the list are two demands: that the applicant state should be predominantly Christian, and have a culture similar to the Danish one.

The participants answered to exactly the same questions prior to the Hearing, and there were few changes afterwards. In general, a moderately greater tolerance was observed after the Hearing, when almost all criteria for membership seemed a little less strict. E.g. the Christianity criterion only got 30 out of 100 points after the Hearing. On the other hand there was a somewhat growing worry that a larger Union might cause its work to stagnate.

A more detailed analysis of the answers show that the participants disagree most about whether some countries on the European continent should be excluded from the European Union, and about the two issues dealing with religion and culture. These very statements divide the population, and more significantly so than most of the rest of the questions.

The participants were also asked to evaluate a number of specific neighbouring countries' relations to the Union, either in the form of a real membership or as extended cooperation.

The participants' answers show a considerably differentiated attitude as far as the question of membership is concerned. On one hand no country has the majority against it, on the other hand there is only a majority in favour of accepting Norway, Iceland and Switzerland as members as soon as possible. All the rest of the countries might be accepted in the future, according to the majority.

The participants are most sceptical as to Belarus, 44 per cent being of the opinion that this country should never become a member. The same goes for Georgia, the Ukraine and Turkey, according to 32 per cent of the participants. The traditional Danish opinion polls have up to now never showed a majority in favour of Turkey as a member state. In this connection, however, as much as 56 per cent find that Turkey might be a member eventually.

Extensive Media Coverage

The majority of the electors have learned about the Hearing one way or another. There were a good 3 hours' of TV transmission before and during the event. The TV2 station dominated, but also Denmark's Radio and some regional stations brought features. Most of the viewers watched the Hearing in the TV2 News on Saturday and Sunday evenings, watched by more than 760,000 viewers. A summary on Saturday evening was watched by 105,000. An extensive interview with Prime Minister Anders Fogh Rasmussen in Denmark's Radio on May 3 was watched by 564,000.

The TV2 internet channel called Sputnik let the specially interested viewer follow the Hearing live and non-stop. There were 11 hours' of streamed computer TV with features ranging from group discussions to plenary sessions.

In the period up to May 5 the media brought between 100 and 200 mentions in all. The written press was a good mixture of articles, readers' letters, discussion articles, and in depth analyses. Also a feature article and two leading articles were published, one of them written by a very influential political commentator, Mr. Erik Meier Carlsen, editor in chief of the tabloid paper B.T. "The People's Hearing is by its form and as a possible tool in development of a modern, political debating culture so important that it deserves much attention." ("Folket høres"/"The people is heard", B.T. April 29).

Another remarkable example was a feature article on May 12, in the Politiken, one of the great morning papers, written by two outstanding personalities in Danish European debate through many years: Former Secretary General of the European Council of Ministers through 14 years, Mr. Niels Erbsbøll, and the Nestor among Union sceptics, Mr. Jens Peter Bonde, Member of the European Parliament.

The feature article made a number of proposals with a view to improving democracy in the Union, the authors having been inspired by the Hearing: "The discussions at the public Hearing arranged by Parliament and TV2 was a very good experience to us," they wrote.

And they went on: "Ordinary Danes chosen at random know much more about the European Union than many in Brussels would believe. Denmark ought to try to persuade other member states to take up this idea, and we ought to make such Hearings a regular element in the national discussions of the development of the Union".

Committed Participants

380 participants were foreseen, but there turned out to be 419. The great interest demonstrated by the participants during the entire arrangement denies the prejudice that ordinary citizens are not interested in discussing the European Union. The same goes for the answers to the first questionnaire, asking the participants to tell what was their most important reason for accepting the Parliament's invitation.

One third of the participants mentioned the chance of learning something about the work of the European Union as the most important reason to participate. Another third accepted the invitation because they were interested in the subject. But every six participants stated that the most important thing for them was that it is a civic duty to participate in this kind of event.

The final questionnaire asked the participants to describe their experience of the event. As a whole the participants express great enthusiasm for the Europe Hearing 2006. To describe the profit of their participation 9 out of 10 participants gave the marks of 7, 8 or 9 on a 1-9 scale. Just one person would not recommend anyone to participate in similar future events.

More than 9 out of 10 found that their understanding of the Union had been improved. Four out of five found that their opinion on the Union had become more qualified, and nine out of ten felt that they did now better understand different opinions on the Union. It should be noted that this has happened in an atmosphere where only about one tenth of the participants felt any urge to change their attitude in some specific direction.

As one 70 year-old man described his experience after six hours' intensive group work in one of the 21 groups: "I was kind of surprised at myself. Normally I am pretty tough and tend to bully other people. But here I have been listening to people and talking with people, with whom I really disagree. I have even learned something from them. In fact I am quite proud of myself, because for the first time I have been able to control myself in a political discussion."

After the Hearing a good 20 professional process consultants were asked to explain the success of this process. Their answers could be summed up as follows:

- **The participants felt that they were taken seriously.** We observed with the participants a feeling of having been specially chosen to participate, as well as a belief that they were taken seriously by both organizers and politicians. In general they felt that they were addressed with respect and treated as the key figures they actually were. They replied to this by reacting constructively and with commitment. Such confidence fully depends on the entire event signalling respect for the participants right down into detail.
- **Clear ground rules.** Right from the beginning the participants were told that the group was supposed to exchange views, not to end up being of the same opinion. Every single opinion should be heard and respected, everyone was encouraged to talk in a way that would encourage others to listen, and listen in a way that would encourage others to talk. And that was what happened. At any rate 92 per cent declared afterwards that the discussions in the group were characterized by attention to the arguments put forward by the others.
- **A Safe Base.** The participants met four times in all in the same group. Which meant that they had excellent opportunities to build up knowledge of and confidence in each other. The result was often a strong feeling of loyalty within the group, which encouraged many of them to speak, both in the group and in front of the 400 participants (as well as buzzing TV-cameras).
- **Absence of Political Prejudice.** Many participants stated spontaneously that it was a great relief to discuss with other persons without knowing their political basis. This meant that the participants faced each other as persons, rather than as stereotypes, such as a “traditional conservative”, “typical sceptics”, etc.

Last, but not least: Most people are actually interested in the world surrounding them, and even though they do not know all the treaties by heart, they do know which principles and values they most believe in. By far most of the people are willing and able to learn and have their prejudices challenged, provided it is done in a decent way.

This last observation corresponds very well with the participants' answers to the second question. Many are of the opinion that if you want to discuss the European Union with the electors, you have to talk about their everyday problems. They did not in this event. According to the participants, arguments were first and foremost put forward with a view to what was best for Europe. Of secondary importance were arguments considering what was advantageous for Denmark; arguments made from the point of view of personal advantage ranged lowest..

Political Reactions

Leading politicians reacted very positively to the Hearing. Christian Mejdahl, who is the President of Parliament, and who participated in most of the Saturday programme, called the Hearing a "successful arrangement (...) not least because of the participants' great commitment and seriousness in connection with the sometimes quite difficult subjects on the agenda".

The chairperson of the permanent Europe committee of Parliament, Mrs. Elisabeth Arnold, who participated the entire weekend, much appreciated the report of the participants' answers to the questions. This report forms part of the Europe committee's present negotiations aiming at a Danish conclusion of the first round of the Union's pause for thought:

"I guarantee that this is interesting reading, and the participants have read the report with great interest. The report gives a unique picture of Danish views on a series of European questions, and it gives the members of Parliament food for thought within a lot of areas. During this pause the politicians have wanted to listen to the citizens' views concerning the Union, and the Europe Hearing 2006 has delivered a marked and essential contribution," Elisabeth Arnold writes.

Prime Minister Anders Fogh Rasmussen and Foreign Minister Per Stig Møller describe the results of the event as "interesting and encouraging". It can be read in their common contribution, which was previously published in the Jyllands-Posten, Denmark's biggest morning newspaper. Both authors note that the Hearing does not "draw a picture of Denmark as divided into two, as has been the general impression after the big referenda, demonstrating a big anti-EU group as opposed to a big in-favour-of-the-EU group of the population".

"It is rather the impression that a broad majority of Danes share a fundamentally positive, but still critical and in all circumstances realistic attitude to the EU," they write. They agree to the criticism of the Union's insufficient control of its budget and the slowness in the handling of agricultural reforms. They find the citizens' criticism of the Union's complicated procedures quite balanced.

Simplification and transparency in the Union's legislation are needed, but the complicated procedures are often due to the fact that countries such as Denmark are unwilling to leave the same powers to the Union in all cases. They find that the citizens' order of priority of the transfrontier challenges are well in keeping with the government.

Also the conclusions of the Hearing concerning the Union's continued expansion is described as "realistic and down-to-earth." The Prime Minister and the Foreign Minister both find it right to particularly stress democracy, as well as legal and human rights in connection with the decision of membership for new states. They claim that the expansion of the Union has through history been the central - and very successful - instrument in the efforts to extend the freedom, safety and prosperity of Western Europe. But they also find that "the expansion policy has its limitations". "We shall have to consider the Union's ability to absorb new members more seriously. The European Union should keep its coherence and ability to make decisions," they write, suggesting to establish a "pan-European economic area," where the European Union may carry on free trade and cooperate with its neighbours.

Jacob Andersen

Director of the firm Dansk Kommunikation (Communico), organizer of the Europe Hearing 2006 on behalf of the Danish Parliament.

The summary has been translated into English by Hanne Kjærgaard.

Gruppe
B

9. Efterord

af Europaudvalgets formand

Det var med stor fornøjelse, at jeg deltog i europahøringen den 29.-30. april 2006. For mig personligt var der tale om to spændende og givende dage. Det var mit indtryk, at høringen var en stor succes, hvilket må tilskrives de positive og engagerede deltagere. Debatten var både livlig og saglig at lytte til og indimellem bølgede latteren også gennem lokalerne.

Høringen er dog ikke kun at betragte som en succes i form af en vellykket social begivenhed. Den 11. maj 2006 modtog Europaudvalgets medlemmer den færdige rapport med data fra de spørgeskemaer, der blev delt rundt i løbet af høringen. Det lyder umiddelbart kedeligt, men jeg kan garantere for, at det er spændende læsning, og at medlemmerne har læst rapporten med stor interesse.

Rapporten giver et enestående indblik i danskernes holdninger til en lang række EU-spørgsmål, og den giver Folketingets medlemmer stof til eftertanke på en lang række områder. I løbet af denne tænkepause har det været politikernes ønske at lytte til borgernes holdninger om EU, og Europahøring 2006 har leveret et markant og væsentligt bidrag i den henseende.

Elisabeth Arnold (RV)

Formand for Folketingets Europaudvalg

Folketingets EU Oplysning

Derfor har Folketinget en EU-Oplysning, der kan give borgere upartiske svar på deres spørgsmål om EU. EU-Oplysningen er en del af Folketingets EU-Sekretariat, og opgaven er at besvare borgernes spørgsmål om alle emner inden for EU. Hurtigt, neutralt, sagligt - og ikke mindst gratis.

EU-Oplysningen har en telefonsvartjeneste (tlf. 3337 3337), hvor du kan komme i direkte kontakt med EU-Oplysningen og få vejledning og svar på dine spørgsmål.

Folketingets
EU-OPLYSNING

E-mail: euopl@folketinget.dk

Post adresse:

Folketingets EU-Oplysning

Christiansborg

1240 København K.

Folketingets EU-Oplysning er åben

mandag - fredag kl. 10.00 - 16.00.

I Folketingets mødefri perioder dog kl. 10.00 - 15.00.